

Bijlagen Hoofdstuk 2 – Aantal tweede woningen volgens verschillende bronnen in Nederland

In deze bijlage zijn tabellen opgenomen van verschillende bronnen die een indicatie geven van het aantal tweede woningen. De volgende tabellen zijn opgenomen:

- 1) Algemene gegevens aantal tweede woningen volgens verschillende bronnen
- 2) Inschatting omvang voorraad tweede woningen

Tabel 1. Algemene gegevens aantal tweede woningen volgens verschillende bronnen (BRON: RIGO Rapport: Tweede woningen 2003, Scriptie: Groenhagen (2006): eigen bewerking)

Woningen					
Bron	Omschrijving	Aantal	Jaar	Meting	Definitie
CBS	2 ^e woning	120.000	1996	Registratie	Onder tweede woningen vallen zomerhuisjes, bungalows en appartementen, deze kunnen zich ook in het buitenland bevinden
CBS	Recreatiewoning	90.442	2002	Registratie	Een voor bewoning bestemd gebouw dat voldoet aan alle criteria die gelden voor woningen, maar waarvoor ook geldt dat de woning of voor vakantieoelinden is bestemd of gelegen is op een officieel voor recreatie aangewezen terrein
CBS	Recreatiewoning	97002	2005	Registratie	idem
Belastingdienst	2 ^e woning	105.000	2000	Registratie	Particulier bezit van recreatiewoningen door Nederlanders in Nederland
Vereniging Eigen Huis (VEH)	2 ^e woning	100.000	2001	Enquête	Geen exacte definitie
CBS, Sociaal-economisch panelonderzoek (SEP)	2 ^e woning	3% huishoudens (204.000)	2000	Enquête	Tweede woning, vakantiehuisje of- bungalow. In particulier bezit, inclusief buitenland
Centraal Vakantie Onderzoek (CVO)	2 ^e woning	87.000	2000	Enquête	Zomerhuisje, bungalow, tweede woning appartement, in particulier bezit, inclusief reguliere woningvoorraad door Nederlanders
NIPO/RIGO bewerking	2 ^e woning	136.000	2000	Enquête	Tweede woningen particulier bezit, inclusief buitenland
Ruimtelijk Planbureau (RPD)/ RIGO	2 ^e woningen en verblijven	380.000	2003	Onderzoek	Recreatie ¹ en - reguliere woningen, stacaravans/chalets met vaste plaats en stacaravans zonder vaste plaats, evenals de volkstuinhuisjes
Woningbehoefte Onderzoek	Recreatieverblijf	117.000	2003	Enquête	Recreatiewoning, vakantiehuisje in particulier bezit. Een boot of een caravan (buiten de eigen woongemeente incl. buitenland)
NRIT	Recreatiewoningen	135.000	2000	Enquête	
VROM-Inspectie (Eindrapport, januari 2005)	recreatieverblijven ²	151.645	2005	Inventarisatie van gemeenten gebaseerd op vastgestelde/ bekende gevallen	Het betreft woningen met een recreatieve bestemming

¹ De schattingen van het aantal recreatiewoningen, waarvan een deel niet behoort tot de voorraad tweede woningen, lopen uiteen van 90.000 volgens de CBS statistiek tot 141.000 volgens het ministerie van VROM.

² Het onderscheid tussen recreatiewoningen- en verblijven was in eerste instantie niet duidelijk. Gegevens van gemeenten die hun inventarisatie hebben opgestuurd naar de VROM-Inspectie, voordat de brief van minister

Rapport Nationale 50+ Woonenquête	2 ^e woning	435	2006	Enquête	Tweede woning, recreatiewoningen, vakantiehuisje of stacaravan
---	-----------------------	-----	------	---------	--

Tabel 2. Inschatting omvang voorraad tweede woningen

Nederlandse voorraad		
Woningen	122.000-137.000	
	In bezit van Nederlanders: 105.000-117.000	Op park: 65% Buiten park: 55%
	In bezit van buitenlanders: 17.000-20.000	
Volkstuin met overnachtingsmogelijkheid	31.000	
Stacaravan	220.000	In bezit van buitenlanders ?
Pieds-à-terre	?	
Totaal voorraad in Nederland	373.000-388.000	Hiervan zijn 8.800 reguliere woningen in gebruik als tweede woning
Bezit van Nederlanders in buitenland		
Tweede woningen/verblijfseenheden	54.000-66.000	woningen 83% stacaravan 17%
Totaal bezit Nederlanders	410.000-434.000	

Dekker op 17 november 2004 daaromtrent duidelijkheid verschaftte, zijn daarom niet volledig betrouwbaar. Ook is gebleken dat gemeenten de gehanteerde begrippen en vragen verschillend hebben geïnterpreteerd en zij enkel gegevens hebben verstrekt ten aanzien van de bekende/vastgestelde gevallen. De gegevens zijn derhalve niet volledig betrouwbaar.

Bijlagen Hoofdstuk 3

Bijlage 3.1 – Interviewschema

Inleiding

In het kader van mijn scriptie voor de Master Vastgoedkunde aan de *Rijksuniversiteit Groningen* ben ik bezig met een afstudeeronderzoek bij Bouwfonds Property Development in Amersfoort. In opdracht van Bouwfonds Market Research houd ik mij bezig met een onderzoek naar biresidentialiteit. Biresidentialiteit is het wonen op twee locaties door één huishouden. Meervoudig woninggebruik is een eeuwenoud fenomeen. Als gevolg van onder andere de groeiende vrijetijdseconomie, de 24-uurs economie en de groei van de welvaart is de verwachting dat er een stijgende trend gaat optreden in het meervoudige woninggebruik. Doel van het onderzoek is het huidige en toekomstige woongedrag van de meervoudige woninggebruiker in kaart te brengen.

Binnen het onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen recreatie woningen en tweede woningen die voor permanent gebruik zijn. Stacaravans, chalets en (woon)boten vallen buiten het onderzoek. In eerste instantie gaat het om de motieven die woonconsumenten hebben om op twee locaties te willen wonen. Houdt dit bijvoorbeeld verband met de vrijetijdsbesteding of het woonwerkverkeer? Ten tweede zullen gevolgen die voortkomen uit het toenemende meervoudig woninggebruik worden verduidelijkt. Zal bijvoorbeeld de vraag naar ruimte toenemen en in hoeverre heeft een stijgende vraag naar twee woningen gevolgen voor de mobiliteit in Nederland? Uiteindelijk zal er antwoord kunnen worden gevonden op de vraag of er potentieel bestaat voor de ontwikkeling van een ander woonproduct dat kan bestaan uit twee woningen op twee verschillende locaties.

Het belangrijkste doel van dit bezoek is meer duidelijkheid te verkrijgen over meervoudig woninggebruik in Nederland. Graag wil ik uw mening, gedachten en ideeën over dit onderwerp in dit interview achterhalen. Uw informatie kan tevens van dienst zijn bij het opstellen van de enquête die na de verschillende interviews zal worden afgenomen. Middels deze enquête zal er inzicht worden verkregen in de toekomstige woonbehoeften van de respondenten en zal de mogelijke omvang van deze groep kunnen worden bepaald.

Algemeen

- 1) Kunt u iets vertellen over uw functie binnen...bedrijf X...
- 2) Heeft u of uw organisatie onderzoek gedaan op het gebied van meervoudig woninggebruik? Zo ja, wat hield dit onderzoek in?
of voor de makelaar/ontwikkelaar : Heeft u ervaring met cliënten die gebruik maakten van meer dan één woning

Meervoudig woninggebruik

- 3) Wat is uw eerste gedachte bij meervoudig woninggebruik?
- 4) Welke (groepen) mensen maken in uw ogen gebruik van twee woningen?
- 5) Hoe ziet u de relatie tussen het besteedbaar inkomen en meervoudig woninggebruik? En welke andere relaties m.b.t. meervoudig woninggebruik ziet u? (leeftijd, gezinsituatie, autobezit)
- 6) Hoe ziet u het meervoudig woninggebruik binnen Nederland de komende jaren ontwikkelen? Welke factoren beïnvloeden deze trend?
- 7) Wat verwacht u van de vergrijzing en de vermogensgroei als gevolg van de vererving?

Pieds-à-terre (←makelaars/ontwikkelaars)

- 8) Hoe definieert u een pied-à-terre?
- 9) Wat voor ervaring heeft u met cliënten die opzoek waren naar een pied-à-terre? Hoe kunnen deze mensen worden gekenmerkt? (leeftijd, inkomensklasse, hoofdwoonplaats/afstand tot deze woonplaats, met of zonder kinderen, m2-vraag, koop of huur)
- 10) Wat was hun belangrijkste motief om een pied-à-terre te kopen/huren?
- 11) Heeft u een idee hoeveel Nederlanders gebruik maken van een pied-à-terre? Hoe groot is deze groep? Kunt u hier een schatting over maken?
- 12) Verwacht u dat de markt voor meervoudig woninggebruik zich al uitbreiden? En zo ja, welke factoren beïnvloeden deze opgaande trend?
- 13) Resumerend; Wat zijn, in uw ogen, de voornaamste groepen mensen die zich op de markt voor meervoudig woninggebruik begeven? Hoe kenmerken deze zich?
- 14) Naar wat voor soort producten en locaties gaat denkt u de voorkeur uit? Wat zijn de kansen voor deze markt en bedreigingen?

Vrije tijd en toerisme

Vrije tijd en toerisme behoren tot één van de snelst groeiende sectoren in de wereldeconomie.

- 15) Vrije tijd en vastgoed, welk verband ziet u tussen deze twee sectoren? Wat kunt u hier over vertellen?
- 16) Kunt u iets meer vertellen over de ontwikkeling van de vrijetijdsbesteding van Nederlanders nu en in de toekomst? (geldbesteding)
- 17) Zullen Nederlanders in de toekomst meer vrije tijd binnen of buiten Nederland besteden? Hoe verwacht u de vraagverdeling tussen binnen- en buitenland?

Ruimtelijke Ordening

- 18) Is er wel ruimte voor meervoudig woninggebruik in Nederland? En waar verwacht u dat deze eventuele toename zal plaatsvinden, binnen de steden of meer suburbaan?
- 19) (KEERS) Volgens uw artikel "Groen wonen in Nota Ruimte blijft taboe" (PropertyNL Research) kunnen we het Nederlandse Groen prima "volbouwen"? Kunt u hier wat meer over vertellen?
- 20) Hoe kijkt u aan tegen het Ruimtelijk Beleid van de Nederlandse overheid? Gelet op de volgende onderwerpen:
  - uitgifte van agrarische gronden
  - bundelingsbeleid
- 21) Wat verwacht u van de politieke acceptatie met betrekking tot het meervoudig woninggebruik?

Locatie en Mobiliteit

- 22) Hoe zal de toename van het meervoudig woninggebruik de mobiliteit in Nederland beïnvloeden?
- 23) Ziet u een verband tussen de dagelijkse files en de vraag naar twee woningen? En zo ja, hoe ziet u dit verband?

Maatschappelijke ontwikkelingen

- 24) Welke maatschappelijke veranderingen beïnvloeden in uw ogen de markt voor meervoudig woninggebruik?

Slot vragen

- 25) Wat zijn volgens u de voor- en nadelen van meervoudig woninggebruik?
- 26) Heeft u nog tips voor mijn onderzoek/zaken waar ik op moet letten / mogelijke valkuilen? Zijn er nog andere onderzoeken en organisaties die u kent die van belang kunnen zijn voor het onderzoek?
- 27) Hoe denkt u persoonlijk over meervoudig woninggebruik? Is dat voor u interessant? En zo ja, hoe zou u daar invulling aangeven?
- 28) Heeft u zelf nog vragen?

Bijlage 3.2 – Resultaten expertinterviews

Zoals aangegeven zijn verschillende thema's besproken met experts. Achtereenvolgend zullen de thema's meervoudig woninggebruik, pieds-à-terre, vrije tijd en toerisme, ruimtelijke ordening, locatie en mobiliteit en maatschappelijke ontwikkelingen de revue passeren. Doordat er dieper is ingegaan op de verschillende thema's zijn er ook subthema's toegevoegd.

Meervoudig woninggebruik

Het eerste thema en tevens hoofdonderwerp, meervoudige woninggebruik, is als introductie van het onderwerp gebruikt ter verheldering van het onderzoek naar biresidentieële huishoudens. De term biresidentiaaliteit is geen gangbaar en bekend begrip. Daarom is de experts gevraagd of de term meervoudig woninggebruik een goed synoniem zou zijn voor de term biresidentiaaliteit. Zoals verwacht is deze term voor meerdere interpretaties vatbaar. Verschillende experts dachten aan het gebruik van een woning voor meerdere functies in de vorm van bijvoorbeeld een wooncommune. Andere experts verklaarde meervoudig woninggebruik als het wonen op meerdere plekken en het gebruik van meerdere woningen door een huishouden. In reeds eerder gepubliceerde artikelen van een enkele experts werd ook gesproken over de term 'meervoudig wonen' en de term 'twee woningen'. Bij de laatste term wordt geen hiërarchisch onderscheid gemaakt tussen de twee woningen.

Eén van de experts had het idee dat meervoudig woninggebruik plaats vond in één hoofdwooning en daarnaast nog een kleinere woning voor recreatief gebruik. Tegenwoordig zijn er op de genoemde variant tal van andere woonvormen te onderscheiden waarbij er gebruik wordt gemaakt van meer dan één woning. De locaties van de tweede woningen zijn zowel in als buiten de stad op het platteland of aan de kust. Tevens wordt er, zo stellen de experts, verspreid over Nederland of het buitenland gewoond in twee woningen. Gezien het feit dat de meningen over het voorgestelde synoniem verdeeld waren, is er voor gekozen de term meervoudig woninggebruik binnen het onderzoek niet verder toe te passen.

Subthema binnen het onderwerp zijn de eigenschappen en (persoon)kenmerken van de tweede woninggebruiker. Voornaamste bevinding is dat biresidentieel gedrag plaatsvindt onder een zeer heterogene groep. De verschillende meningen van de experts tezamen vormen drie leeftijdsgroepen die gebruik maken van twee woningen.

De eerste groep is jong. Dit zijn (begin) dertigers in de start- en beginfase van hun carrière. Het zijn doorgaans goed opgeleide mensen op hoge en/of goedbetaalde posities in zowel het bedrijfsleven als bij de overheid. Deze groep bestaat enerzijds uit jonge gezinnen met kleine kinderen die nog niet naar school hoeven en anderzijds uit jonge (getrouwde) stellen die hun carrière voorrang geven en veel en hard werken. Beide groepen verdienen (veel geld) en zijn vermogend. Dit vermogen is al dan niet gegroeid door, of opgebouwd uit vererving. Voornaamste is dat geld in deze groep geen probleem is. Deze groep kan zowel woonachtig zijn in als buiten de stad. Belangrijk motief om een tweede woning aan te houden is afwisseling tussen het stadsleven en het buitenleven en de drang naar rust naast het drukbezette werkzame leven.

Minder voorkomend zijn jonge gezinnen met kinderen en een tweede woning in het buitenland. Voor de jonge gezinnen speelt veelal mee dat grootouders hun kleinkinderen graag willen zien. Jonge stellen zonder kinderen zijn daarentegen meer mobiel en zullen eerder geneigd zijn een woning in het buitenland aan te houden. Maar ondanks de kinderloosheid zal deze jonge groep mensen toch eerder een woning in Nederland aanhouden, al is dat alleen al vanwege het feit dat de drukbezette baan veel tijd kost en ver reizen hen hierdoor beperkt/bindt aan één plek. Een tweede woning in zowel Nederland als het buitenland vergt daarnaast ook veel onderhoud. Een woning nabij de eerste (hoofd)woning heeft daarom meer de voorkeur binnen deze groep.

De tweede groep bestaat uit eind veertigers, begin vijftigers met of zonder (jongvolwassene) kinderen. De kinderen bevinden zich in de eindfase van de middelbare school of studeren en wonen al dan niet thuis. Deze groep veertigers en vijftigers maken (nog) deel uit van de beroepsbevolking en zijn niet afhankelijk van kleine kinderen die naar school of naar de sportclub moeten worden begeleid. In vergelijking met de jonge gezinnen heeft deze groep net als de jonge stellen zonder kinderen meer bewegingsvrijheid. De tweede woning kan zowel binnen als buiten Nederland liggen. Belangrijke reden om een tweede woning binnen Nederland aan te houden is het werk. De groep mensen die nog werkzaam is en voltijd dan wel deeltijd aan de slag is, kan, net als de jonge groep niet te ver reizen vanaf de eerste woning. Tevens zullen in deze groep situaties bestaan waar echtparen pendelen tussen een hoofdwooning en een werkwooning. Veel voorkomend verschijnsel is de aankoop van een (tweede) woning voor studerende kinderen. Huren in de bekende studentensteden (Amsterdam, Utrecht, Groningen) wordt steeds duurder. Door het kopen van een woning en deze deels te verhuren kan de extra hypotheeklast worden betaald. Vooruitdenkend zou deze woning in de toekomst misschien dienst kunnen doen als pied-à-terre wanneer de kinderen klaar zijn met studeren en de ouders met pensioen gaan. De mensen uit deze groep die een woning in het buitenland aanhouden zullen enerzijds werkzaam zijn in het buitenland of anderzijds de buitenlandse (recreatie)woning deels voor eigen gebruik aanhouden. Tijdens hun afwezigheid zal de woning verhuurd kunnen worden.

De derde groep bestaat voornamelijk uit (pas) gepensioneerde oudere echtparen (baby boomers of de zgn. "empty nesters", gezin waarbij de kinderen zijn "uitgevlogen") die in een grote eengezinswoning woonachtig zijn en daarnaast in een tweede woning hun welverdiende pensioen vieren. Veelal heeft deze groep goed geld verdiend door de waardestijging van hun woning in de afgelopen decennia. De experts zijn van mening dat een groot deel van deze groep letterlijk op een 'hoop' geld zit. Dit wordt veroorzaakt doordat hun kinderen de deur uit zijn en deze kosten zijn weggevallen. Daarnaast hebben hun kinderen wellicht een hoge opleiding gehad en/of beschikken zij over goedbetaalde banen. Zij zijn niet (meer) afhankelijk van hun ouders' vermogen en kunnen op hun eigen benen staan. Grote vraag voor deze oudere groep is wat zij met al dat (extra) geld moeten doen. Een tweede woning in binnen of buitenland is een aantrekkelijke mogelijkheid. Veel Nederlanders vertrekken richting de zon en zullen in Frankrijk of Spanje neerstrijken tijdens de Nederlandse wintermaanden. Deze twee landen zijn veel al de meest populaire bestemmingen. Een ander deel van deze groep zal binnen Nederland blijven en enerzijds kiezen voor een woning in het groen met veel wandel- en fietsmogelijkheden of ander soorteigen ouderenhobby's. Anderzijds zal deze groep naar de stad trekken en genieten van de vele verschillende cultuuruitingen en -mogelijkheden. Belangrijke drijfveer om in Nederland te blijven is de aanwezigheid van kleinkinderen. Grootouders willen het liefst in de buurt van hun kleinkinderen zijn en kunnen wellicht optreden als (goedkope!) oppas.

De onderverdeling die hierboven is geschetst omvat veelvoorkomende situaties van biresidentiële huishoudens zoals deze ook in hoofdstuk twee zijn weergegeven. Er zullen tal van uitzondering en andere alternatieve biresidentiële woonsituaties zijn. Een van de experts heeft, gecombineerd met het feit dat het aantal alleenstaanden toeneemt, het idee dat er een grote groep zeer rijke alleenstaanden zal ontstaan waarbij geld geen rol speelt en die wellicht op verschillende locaties woningen zullen aanhouden. Voornamelijk in de stedelijke gebieden.

Samengevat bestaan deze drie groepen voornamelijk uit goed opgeleide Nederlanders met goed betaalde banen of (jonge) ondernemers die al of niet hun onderneming verkocht hebben. De groep jonge mensen met veel geld zal onder andere toenemen door de aankomende vererving. Daarnaast en wellicht belangrijker de groep babyboomers die (bijna) klaar zijn met werken en volop kunnen (gaan) genieten van hun pensioen. Tevens kunnen zij wellicht gebruik maken van de waardestijging van hun woning in de afgelopen decennia en de goede rendementen van de beurs. Wat betreft de locatiekeuze van de

tweede woning is deze mede afhankelijk van de aanwezigheid van kleine kinderen of kleinkinderen. Daarnaast speelt de locatie van de eerste woning een rol evenals de locatie waar gewerkt wordt. Al met al is de groep biresidentiële huishoudens een zeer heterogene groep met ieder zijn eigen smaak, stijl, voorkeuren en wooneisen.

In het volgende overzicht worden de kenmerken van biresidentiële huishoudens kort weergegeven.

Kenmerken biresidentiële huishoudens in Nederland

- Vermogende gezinnen/stellen
- Hoog opgeleid, hoge functie en/of eigen zaak
- Jong vermogend door snelle carrière, eigen zaak of vererving
- Oud vermogend door carrière of eigen zaak, goed pensioen, waardestijging onroerend goed, beurshandel
- Cultuur enthousiasten (zowel theater als stadsbeleving)
- Internationale carrières
- Gezinnen met kinderen zoeken de rust en het groen op (ivm opvoeding in veilige omgeving)
- Oudere echtparen/stellen zoeken het groen en de rust op voor onder andere hobby's (water/duinen/bos)
- In of buiten Nederland een tweede woning (= afhankelijk van o.a. werksituatie, aanwezigheid van (klein)kinderen, verblijfsduur en bezoekfrequentie)
- Traditionele families en familie samenstelling is aan het eroderen → meer kinderloosheid en late leeftijd waarop keuze voor kinderen wordt gemaakt, gemiddeld 29jaar
- Mensen hebben meer reiservaring en zijn meer reislustig en meer mobiel (ook op oude leeftijd)

Pieds-à-terre

Een pied-à-terre wordt ook wel een stadswoning genoemd en is eveneens een tweede woning. Het is een goed alternatief voor een hotel.

Volgens de experts kan de typische stadswoning zowel als werkwoning of als vrijetijdswoning worden gebruikt. In Amsterdam worden zulke woningen bijvoorbeeld gebruikt als uitvalsbasis (slaapplek) na een avond cultuur.

De expert uit Den Haag houdt zich eveneens bezig met huisvestingbemiddeling waaronder huisvesting voor ambassadeurs en andere internationale werknemers. Deze groep mensen is vaak op zoek naar een grote woning in de koop en/of huursector. Het is voornamelijk de man die als kostwinner uit een gezin in Nederland werkzaam is. De woning waar naar wordt gezocht moet geschikt zijn voor meneer en mevrouw en veelal kinderen én een oppas. Een eengezinswoning had vroeger meer de voorkeur voor deze groep zoekers. Tegenwoordig zijn appartementen in de stad steeds meer in trek voor zowel eerst als tweede woning ondanks het feit dat parkeren in een stad steeds moeilijker wordt. Dit heeft voornamelijk te maken met de stedelijke (hoogwaardige) voorzieningen die buiten een stad, in de suburbane en landelijke omgeving, niet aanwezig zijn. Beide experts zijn van mening dat met de huidige dure woninghuurmarkt veel ouders een woning kopen voor hun studerende kinderen. Een slimme investering en wellicht kan de woning na de studietijd van hun kind in gebruik worden genomen als pied-à-terre. Vaak wordt de studentenwoning dan verhuurd (aan mede studenten) om de hypotheeklast te kunnen dekken.

De grootte van een pied-à-terre varieert. Een uitzonderlijk voorbeeld van de expert uit Amsterdam betreft een gezin uit Zwitserland dat voor 4 miljoen euro een pied-à-terre in Amsterdam zocht. Het budget is vaak richtinggevend en bepalend voor de locatie en de metrage van de woning. In de meeste situaties wordt er in een lagere prijsklasse gezocht (tussen de 2 à 3 ton euro). In het geval van het genoemde voorbeeld is er eerder sprake van een tweede huis in de stad dan een pied-à-terre.

Belangrijke opmerking die werd geplaatst, was de onderhoudsstatus van de tweede woning die wordt aangekocht. De meeste groepen mensen die op zoek zijn naar een tweede woning in de stad willen een zgn. turn-keywoning waarbij de woning compleet (exclusief stoffering en meubels) wordt opgeleverd. Het enige dat zij willen is verhuizen

en inrichten en voor de rest geen sores meer hebben aan bijvoorbeeld lekkages of het uitzoeken van een keuken en sanitair.

De vraag naar *pied-à-terre* groeit volgens de experts niet. Wel staat de woningmarkt in de binnenstad (net als voor de woningen buiten de stad) onder druk. Een tekort aan mooie, grote woningen met een zgn. "buitens" (balkon, dakterras of tuin) stuwt de prijzen omhoog. Zowel jonge als oudere gezinnen en stellen zijn bereid veel geld te betalen voor een goede woning op een goede locatie. In Amsterdam is het meer regel dan uitzondering dat er boven de vraagprijs wordt geboden. De groep mensen die gebruik maken van een *pied-à-terre* is evenals de andere biresidentiële huishoudens heterogeen. Toch zijn het voornamelijk de oudere mensen die voor de cultuur (nabij het Concertgebouw) een woning zoeken. Dit komt volgens een van de experts omdat oudere mensen cultureel beter onderlegd zijn. Daarnaast is de locatiekeuze belangrijker dan de woninggrootte aangezien de woning voornamelijk wordt gebruikt als slaapadres. Tevens doet in het geval van de meeste cultuurliefhebbers de *pied-à-terre* dienst als (zeer) luxe hotelkamer waardoor ze niet afhankelijk zijn van het boeken van een hotel.

Een tweede woning is voor oudere mensen ook interessant omdat zij meer de tijd hebben er van te genieten. Jongere mensen zijn veelal druk met hun werk en kinderen en hebben gewoonweg niet genoeg tijd om twee huishoudens te onderhouden. Jonge gezinnen met kinderen zoeken liever een goede eerste woning in een veilige en groene omgeving (Oud Zuid, Amsterdam). Een van de experts geeft aan dat mensen liever kleiner in een goede buurt wonen dan groter in een slecht buurt.

Vrije tijd en toerisme

Belangrijk thema dat van invloed is op de biresidentiële woningmarkt is het thema vrije tijd en toerisme. Enerzijds maakt de vrijetijdssector onderdeel uit van de commerciële vastgoedmarkt; leisure en sport. Bijvoorbeeld sporthallen en zwembaden. Anderzijds maken recreatiewoningen eveneens deel uit van de woningmarkt.

Vrije tijd kan worden onderverdeeld in bruto- en netto vrije tijd. Het traditionele patroon is bij 90% van de mensen opgedeeld in werk (overdag) en bijvoorbeeld televisie kijken in de avond. In het weekend of met vakanties heeft men meer vrije tijd. Noodzakelijke zaken zoals boodschappen doen en oma bezoeken valt onder de noemer bruto vrije tijd. De netto vrije tijd is vervolgens de tijd die een individu volstrekt vrijwillig invult. Een normale leef- en werksituatie bestaat uit de werktijd, de bruto- en netto vrije tijd én de biologische tijd (eten, drinken en slapen). Bij de groep mensen die gebruik maken van twee woningen lopen deze verschillende tijden door elkaar heen. Vrije tijd en werk worden niet gescheiden, er wordt overal geleefd en overal gewerkt. Het betreft onder andere mensen met de zogenaamde "footloose" beroepen die niet gebonden zijn aan één bepaalde werklocatie.

Over het algemeen neemt de hoeveelheid vrije tijd per persoon in Nederland af. Een van de experts geeft aan dat in de leeftijdsklasse 15 tot 65 jaar de hoeveelheid vrije tijd afneemt maar dat de bestedingsruimte toeneemt. Dit leidt ertoe dat mensen goedkopere vormen van vrije tijd gaan vervangen voor duurdere vormen van vrijetijdsbesteding. Nederlanders werken harder, maken langere dagen en hebben minder tijd om het verdiende geld uit te geven. Dit betekent dat mensen in een kortere tijd meer geld kunnen besteden in hun vrije tijd. De vrije tijd wordt kapitaal intensiever. Een manier om meer te besteden aan de vrije tijd is meerdere huizen te bezitten. Bijzaken als waardeinstijging van het onroerend goed zijn interessant, maar het hoofddoel voor de aanschaf van een extra woning is vrijetijdsbesteding.

Tevens neemt het aantal activiteiten dat mensen doen toe. Meerdere zaken worden gecombineerd waar, in vergelijking met vroeger dat één voor één gebeurde. Voorbeeld: treinreizen gaat gepaard met een krantje of tijdschrift, een oordopje in het oor, een telefoon in de linkerhand en een kop koffie in de rechterhand. Vroeger ontbeet men en keek men 's avonds televisie. Tegenwoordig kijken veel mensen televisie tijdens het ontbijten én lezen de krant. Ook in de sfeer van de sociale contacten is veel veranderd.

Op bezoek bij oma gaat gepaard met een bezoek met oma aan een museum of een ritje met de auto. Deze veranderende activiteiten in de (bruto en netto) vrije tijd maken dat mensen meer geld uitgeven in hetzelfde tijdbestek. Tweede en zelfs derde huizen worden eveneens gebruikt voor sociale contacten in combinatie met het buiten zijn (wandelen, golfen, paardrijden) Het zijn uiteenlopende manieren om meer geld uit te geven in de vrije tijd.

Mede door de goedkope vliegbewegingen bezoekt men ook sneller verre bestemmingen. Het buitenland is voor een grote (en tevens groeiende groep) fysiek en financieel dichterbij gekomen. Steden worden voornamelijk voor korte bezoeken bezocht. Dit zijn voornamelijk de cultuursnuivers. Lange vakanties worden gehouden naar verre bestemmingen.

Ook op het gebied van sport zijn er veel veranderingen opgetreden. Golf is erg populair geworden onder Nederlanders. Het is goedkoper en daardoor toegankelijker voor meerdere groepen mensen van verschillende niveaus.

Volgens een van de experts wordt de vrijetijdsbesteding voornamelijk ingevuld met het buitenleven. Het gaat niet om de binnenshuiselijke zaken zoals tv-kijken, internetten en spelletjes spelen aangezien dit overal mogelijk is. De buitenhuiselijke zaken zoals vissen, golfen, jagen, wandelen, bergbeklimmen, fietsen en (water)sporten zijn in populariteit toegenomen en zullen in de toekomst erg belangrijk zijn als vrijetijdsbesteding (mede door de drukte in de steden). Tevens is er een groeiende groep die naast de buitenvoorzieningen opzoek zijn naar het zgn. wellness-verhaal, sauna's en zwembaden. Maar toch zoeken de meeste mensen een tweede woning voornamelijk op voor de buitenhuiselijke vrijetijdsbesteding.

Op de commerciële vastgoedmarkt wordt eveneens ingesprongen op de veranderende vrijetijdsbesteding van Nederlanders. Belangrijk segment is de leisure en shopping business gecombineerd met entertainment. Winkelcentra worden uitgebreid met onder andere vrije tijd activiteiten zoals bioscopen, speelhallen en sportactiviteiten. De consument moet tijdens het winkelen ook worden vermaakt.

Ruimtelijke Ordening

Ruimte in overvloed? Het tweede woninggebruik beïnvloedt enerzijds de woningvoorraad negatief, aangezien op de zgn. eerste woningmarkt krapte heerst. Anderzijds zal een toename in het tweede woninggebruik gepaard gaan met groeiende ruimtevrage in zowel de stedelijke als de landelijke gebieden. Is er wel ruimte voor tweede woningen? Binnen dit thema wordt de Nota Ruimte en het directe beleid dat door de gemeenten worden toegepast kort besproken en bekritiseerd door de experts.

Volgens een van de experts wordt het biresidentieel wonen in Nederland door de overheid planologisch afgeremd. De invulling van de vrijetijdsbehoefte in Nederland en de invloed van deze behoefte op de ruimte hangt af van de beleidskeuzes van gemeenten, provincies en de politiek. De Nota Ruimte is op het gebied van de permanente bewoning soepeler geworden in vergelijking met eerdere Nota's. Gemeenten krijgen zelf meer zeggenschap over hoe zij omgaan met de problematiek rondom de permanente bewoning van recreatiewoningen. Toch wordt er door veel provincies volgens een van de experts nog op een zgn. "Pronkiaanse" manier ruimtelijk beleid gevoerd. Dit heeft voornamelijk te maken met de oude generatie ambtenaren die bij de gemeenten en provincies werkzaam zijn. Het is een kwestie van tijd voordat hier veranderingen zullen kunnen optreden. Het Rijk, met haar conservatieve houding, gaat er nog steeds vanuit dat het platteland heilig is vanwege de natuur en het waardevolle en open landschap. Een van de experts vindt dit volkomen doorgeslagen en is van mening dat het landelijke gebied juist moet worden aangepakt. Dit kan onder andere door enerzijds bebouwing toe te staan zodat er aan de vraag naar landelijke/groen wonen, kan worden voldaan. Anderzijds kan het achtergestelde landelijke gebied door middel van een financiële impuls, dat wordt opgebracht uit de woningverkoop, nieuw leven worden ingeblazen.

Het ruimtelijke beleid besproken en bekritiseerd

- Het Rijk houdt te veel vast aan de strakke scheiding tussen stad en platteland
- Grote groen- en natuurgebieden zijn aan het verpauperen / raken achtergesteld
- Het Groene Hart zal met het huidige beleid, mede door een migratiesaldo-nul*, onaantastbaar blijven
- Door de onaantastbaarheid zal wonen hier nooit mogelijk worden maar is de kans op verpaupering groter
- Er wordt een groot beslag gelegd op collectieve gelden door onaantastbaarheid van deze zgn. groengebieden
- Belastingbetaler betaalt voor een groot (GROEN) gebied dat ze zelf nooit zullen/mogen bezoeken
- Dit geldt eveneens voor de agrarische gronden waar (op aandringen van Brussel) veel geld in wordt gepompt en waar belastingbetalers nooit mee te maken krijgen
- Het Ruimtelijk Beleid is bestuurlijk gezien verkaveld, LNV zorgt voor de landbouw en VROM voor de woningbouw
- Meer marktmenging en inspraak bij planontwikkeling is noodzakelijk
- Er moet worden gestreefd naar een open communicatie; de projectontwikkelaar met een zak poen en een grote mond werkt averechts
- Onderhandelingen met gemeenten is "peoples business", het gaat immers om de belangen van huidige bewoners en nieuwe bewoners

Wat betreft de veranderingen in het Ruimtelijke beleid zal de tijd het moeten leren. Het hele proces dat onder andere moet worden doorlopen om de bestemming van groengebieden en agrarische gronden te wijzen kan niet versneld worden aangezien er teveel belangen op het spel staan. Een van de experts die in Noord-Holland een groot project heeft ontwikkeld was van mening dat een goede communicatie met de gemeente en omwonenden bepalend is voor de snelheid van het proces. Een open en eerlijke communicatie is essentieel omdat het toch om mensen gaat.

De bouwers en ontwikkelaars van deze tijd willen vaak "snel gaan" en stranden dan op de traagheid van het ambtelijke apparaat. De experts zijn van mening dat (complexe) ruimtelijke vraagstukken gezamenlijk moeten worden aangepakt en opgelost. Marktpartijen hebben vaak beter zicht op de commerciële kant van het geheel en de overheidspartijen kunnen de touwtjes in deze samenwerking zelf in handen houden. Er bestaan reeds voorbeelden waarbij publiek met privaat samenwerkt, de zgn. PPS-constructies. Deze vormen van samenwerking kosten meer tijd maar zijn op termijn een goede oplossing voor alle partijen en uiteindelijk ook de gebruikers, de woonconsumenten.

Locatie en mobiliteit

In hoeverre is de locatie van de tweede woonplek afhankelijk van de werkplek? Zullen mensen een tweede woning aanhouden om files te vermijden? Volgens de experts bestaat er geen oorzakelijk verband tussen het file leed op de snelwegen en een stijging van het aantal huishoudens die gebruik maken van twee woningen. Mensen kiezen bewust voor een woonlocatie waarin de reistijd naar het werk wordt ingecalculleerd. Het zou mogelijk kunnen zijn dat wanneer meer huishoudens een tweede woning aanhouden om de werkafstand te verkorten, het doordeweeks minder druk op de snelwegen zal worden. Maar hier zijn geen feiten over bekend. Enkele experts zijn van mening dat het aanhouden van een (stads)werkwoning waar tevens gewoond kan worden, verband houdt met de arbeidswerktijd en hoeveelheid vrije tijd. Een tweede woning is namelijk pas interessant wanneer ook gebruik kan worden gemaakt van de woning. Een van de experts stelt dat een echtpaar/stel niet snel zal kiezen voor een tweede woning wanneer ze elkaar maar twee dagen per week kunnen zien. Wanneer door arbeidstijdverkorting het mogelijk wordt meer dan twee dagen samen te zijn dan zou een huishouden met twee woonlocaties interessanter worden. Wat mede bepalend kan zijn, is de aanwezigheid van kinderen en de reisafstand tussen beide woningen.

Kortom, flexibel werken en arbeidstijdverkorting zijn twee zaken die van invloed kunnen zijn op het tweede woninggebruik.

Door de drukte in de Randstad zullen veel huishoudens er ook voor kiezen een rustige woonomgeving op te zoeken. De hectiek en stress in een stedelijke omgeving kan

* migratiesaldo nul: allen bij bevolkingsgroei door natuurlijke aanwas mag er beroep worden gedaan op de ruimte voor woningbouw

worden vervangen door groen en rust in het buitengebied. Op termijn zal volgens een van de experts het aantal stadswoningen dat wordt aangewend als werkwoning toenemen. Daarnaast zullen huishoudens opzoek gaan naar een woning in het groen met natuur en rust. Het is dan de vraag of de stadswoning zal worden aangehouden aangezien flexwerken en door arbeidstijdverkorting men ook vanuit huis kan werken.

Over het algemeen zijn twee typen locaties interessant voor biresidentiële huishoudens. Stedelijk wonen is interessant voor een groep werkende mensen die deze woning afwisselen met een andere woning. De afwisselingen tussen twee leefomgevingen kan plaatsvinden doordat arbeidstijdverkorting en flexwerken het mogelijk maakt thuis te werken. Tevens zijn stadswoningen populair onder stadsliefhebbers en andere cultuursnuivers. Daarnaast bestaat er een grote groep die de drukte en hectiek van de stad beu zijn en een (grondgebonden) woning zoeken met veel buitenruimte (balkons en/of tuinen). Op de huidige woningmarkt is momenteel een tekort aan grondgebonden eengezinswoningen. Maar volgens verschillende experts bieden de ontwikkelingen in de agrarische sector perspectief. Boerenbedrijven en campingeigenaren zullen hun gronden verkopen. Op termijn zullen, met toestemming van het Rijk, deze gronden voor recreatie- en/of woningbouw worden bestemd.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Enkele subthema's die besproken zijn onder het thema maatschappelijke ontwikkelingen zijn vergrijzing en ontgroening, economische ontwikkeling, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en cultuurveranderingen. In de voorgaand besproken (sub) thema's zijn deze onderwerpen ook al besproken. Enkele belangrijke zaken zullen nog even kort worden besproken.

De experts zijn allen eensgezind over de huidige en toekomstige veranderingen op woningmarkt voor zowel eerste als tweede woningmarkt. De groep senioren die nu en in de toekomst de arbeidsmarkt zullen verlaten en spreekwoordelijke zeeën van tijd tegemoet gaan, zullen veel geld uitgeven in de vrijetijdsindustrie maar ook aan woonconsumptiegoederen zoals woningen. Deze groep zal er voor kiezen een tweede woning te kopen dat kan worden gebruikt als afwisseling met de eerste woning. Een groot gedeelte van deze groep zal naar het buitenland trekken gelet op het aangename klimaat, de lagere grond- en woningprijzen en het, in sommige landen, goedkope levensonderhoud. Aan de andere kant zal een groot gedeelte van deze groep kiezen voor een woning in Nederland. Zoals eerder aangegeven is de aanwezigheid van kleinkinderen van invloed op de locatiekeuze. Deze redenering wordt door een andere expert weerlegt. Het aantal kinderen per huishouden zal volgens hem afnemen. Ouderen van nu en straks hebben meer reiservaring en zullen zelf verre oorden gaan bezoeken in hun vrije tijd. Digitalisering maakt contact over grote afstanden met het thuisfront (kleinkinderen) mogelijk. Veel jongen huishoudens zullen meer mobiel zijn en op verschillende plekken wonen. De traditionele huishoudensamenstellingen (zullen) veranderen.

Ook op de arbeidsmarkt zullen verandering optreden. Door arbeidstijdverkorting en de mogelijkheden tot flexwerken zullen mensen op uiteenlopende locaties kunnen wonen én werken tegelijk. Individualisering doet het aantal eenpersoonshuishoudens toenemen. Tevens zullen door het groeiend aantal vrouwen op de arbeidsmarkt de inkomens per huishouden gemiddeld stijgen. Deze veranderingen dragen bij aan de nieuwe huishoudenvormen en de nieuw leefstijlen. Ontwikkelingen op de woningmarkt zullen eveneens worden beïnvloed door de genoemde veranderingen.

Andere ontwikkelingen die de experts invloed zien uitoefenen op de veranderende woningmarkt zijn de internationalisering en het verdwijnen van de landsgrenzen. Naast de beweging van Nederlanders die goedkope woningen in het buitenland opzoeken is Nederland zelf ook interessant voor buitenlanders. Voornamelijk Duitsers en Britten zijn geïnteresseerd in de Nederlandse woningmarkt.

Zoals eerder besproken zal het aandeel rijke huishoudens groeien. Starters verdienen op relatief jonge leeftijd veel geld. In vergelijking met vroeger is het makkelijker geworden om miljonair te worden. De vererving speelt een belangrijke rol in de toename van het aantal rijke (jonge) huishoudens. De positieve beursontwikkelingen in de afgelopen decennia hebben veel huishoudens meer vermogend gemaakt. Enkele experts merken op dat vastgoed als belegging interessanter is geworden. Aandelen, opties en obligaties zijn niet tastbaar terwijl een (recreatie)woning dit juist wel is. Een tweede woning is veelal een goede belegging en kan tevens dienst doen als buitenverblijf of stadswoning voor eigen gebruik, familie en vrienden of als verhuurobject.

De experts noemen de discussie rondom de hypotheekrente aftrek geen zorgelijke ontwikkeling. Wel zullen sommige huishoudens worden beïnvloed en financieel negatief worden benadeeld door de mogelijke veranderingen. De grootste klappen zullen bij de lagere inkomensgroepen vallen aldus een van de experts. De huishoudens die de (financiële) mogelijkheden hebben een tweede woning te bekostigen zullen minder snel hun keuze laten varen.

Concept: twee woningen in één klap

De experts is gevraagd hun reactie te geven op een (nog) niet bestaand product dat eventueel in de toekomst zou kunnen worden aangeboden aan de woonconsument. Het betreft een woonproduct waarbij de koper de keuze krijgt uit twee woningen op twee verschillende locaties in Nederland. Er zou bijvoorbeeld kunnen worden gedacht aan een woning in de stad (hotelalternatief) en een woning in een landelijke (groene) omgeving.

Reacties van de experts

- onmogelijk
- woonconsument wil zelf bepalen waar beide woningen liggen
- de kans om twee vooraf vastgestelde locaties te verkopen is klein
- voordelen van twee (nieuwe) woningen moeten opwegen tegen de huidige woning en leefomgeving
- als huizenkoper moet je wel zelf de vrijheid hebben om zelf te mogen kiezen waar je wilt wonen
- oplossing: verschillende woonlocaties aanbieden en de woonconsument de vrijheid geven een eigen locatielocatiecombinatie te kiezen

Bijlagen Hoofdstuk 4 – Survey-vragen

Survey vragen Tweede woningen

Intro USP.....

In opdracht van Bouwfonds verrichten wij een onderzoek naar tweede woningbezit en -gebruik onder Nederlandse huishoudens. Dit onderzoek is gericht op huishoudens

1. die gebruik maken van twee woningen of twee woningen bezitten
2. met aankoopplannen voor een (andere/nieuwe) tweede woning
3. die in de nabije toekomst gebruik zouden willen maken van twee woningen

[in geel verwijzingsvragen]

[in blauw de vragen die gesteld worden aan de mensen die reeds een tweede woning hebben en deze behouden/niet zullen verkopen, vanaf vraag 4 wordt bepaald welke vragenlijst wordt gekozen, blauw of zwart]

Deel I Twee woningen

1) Heef u naast uw huidige woning nog een tweede woning in bezit waar u regelmatig verblijft of vakantie viert? Het gaat hierbij om een tweede woning, waar u ook permanent zou kunnen wonen, dus geen chalet, stacaravan of boot.

1. Ja, ga door naar vraag 4
2. Nee

2) Verblijft u regelmatig voor langere tijd (minimaal 2 maanden) in een andere woning die u dan huurt?

1. Ja, ga door naar vraag 4
2. Nee

3) Heeft u serieuze interesse in het kopen van een tweede woning naast uw huidige woning?

1. Ja
2. Nee

4) Heeft u serieuze interesse in het kopen van een nieuwe tweede woning of nog een 'derde' woning?

1. Ja, serieuze interesse, ik ben ook op zoek
2. Ja, serieuze interesse, maar nog niet op zoek
3. Nog nooit over nagedacht, maar is misschien een optie
4. Nog nooit over nagedacht, maar lijkt me niks
5. Nee, niet van toepassing voor mij

5) Wat zijn voor u de belangrijkste motieven om een tweede woning te kopen?

1. Belegging	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. In verband met woon/werksituatie (bijvoorbeeld verkorten van de werkreistijd)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Verandering in gezondheidssituatie	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. In verband met uitwonende (studerende) kinderen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Verandering in financiële situatie	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Ontvluchten van de stadsdrukke	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
7. Verandering in werksituatie (bijvoorbeeld korter gaan werken of gestopt met werken)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
8. Nostalgie (bijvoorbeeld opzoek naar een plek met kenmerken van vroeger/uit uw jeugd)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
9. Vakantie/recreatie (of andere vrijetijdsbesteding)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
10. Afwisseling tussen twee leefomgevingen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

6) Zijn er nog andere motieven die een rol spelen bij de aankoop van uw tweede woning?

.....

Welke criteria stelt u aan uw tweede woning?7) Gaat uw voorkeur voor een tweede woning uit naar nieuwbouw of bestaande bouw?

1. Nieuwbouw
2. Bestaande bouw
3. Maakt niet uit/geen voorkeur

8) Gaat uw voorkeur uit naar een woning gelegen in een complex/park met gemeenschappelijke voorzieningen of zoekt u juist een woning buiten een complex/park zonder gemeenschappelijke voorzieningen? (zoals zwembad, tennisbaan, restaurant)

1. Woning binnen een complex/park met gemeenschappelijke voorzieningen
2. Woning buiten een complex/park **Ga naar vraag 10**
3. Maakt niet uit/geen voorkeur

9) Wat is voor u de maximale complexgrootte?

1. Klein (minder dan 70 woningen)
2. Middelgroot (70-100 woningen)
3. Groot (100-150 woningen)
4. Zeer groot (meer dan 150 woningen)

10) Welke zaken (voor ontspanning) vindt u belangrijk in de buurt van uw tweede woning?

1. Winkelvoorzieningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. Tennisbaan	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Golfbaan	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. Fitnesscentrum	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Zwembad en sauna	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Restaurants/hotel	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
7. Culturele voorzieningen (bijv. musea, opera)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
8. Groenvoorzieningen/bos/(natuur)park/speeltuin	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
9. Bus-/ tram-/ metrohalte	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
10. Anders, namelijk.....		

11) Welke (aanvullende) diensten vindt u belangrijk in de buurt van uw tweede woning?

1. Onderhoudsdienst (bijv. tuin- of klusjesman)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. Bewaking/Beveiliging	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Servicebureau voor verhuur (lokale makelaar/parkverhuur service)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. Medische voorzieningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Huishoudelijke ondersteuning (bij afwezigheid)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
(bijv. schoonmaak, huisdierenoppas, postsortering)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Kinderopvang/crèche	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
7. Parkeervoorzieningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
8. Boodschappenservice	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
9. Wasserette-/stomerijservice	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
10. Onderwijsvoorzieningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
11. Anders, namelijk.....		

12) Hoe groot zou de tweede woning moeten zijn (totale woonoppervlakte in m²)?

1. Minder dan 50 m²
2. Tussen de 50 en 75 m²
3. Tussen de 75 en 100 m²
4. Tussen de 100 en 125 m²
5. Tussen de 125 en 150 m²
6. Tussen de 150 en 175 m²
7. Tussen de 175 en 200 m²
8. Groter dan 200 m²

13) Hoeveel kamers wenst u in uw tweede woning? (inclusief woonkamer)

1. Minder dan 2 kamers
2. Tussen de 2 en 4 kamers
3. Tussen de 4 en 6 kamers
4. Meer dan 6 kamers

14) Wenst u een tweede woning met een eigen buitenruimte (tuin/terras/balkon)?

1. Ja, minder 5 m²
2. Ja, tussen de 5 en 10 m²
3. Ja, tussen de 10 en 25 m²
4. Ja, tussen de 25 en 50 m²
5. Ja, tussen de 50 en 100 m²
6. Ja, tussen de 100 m² en 250 m²
7. Ja, tussen de 250 en 500 m²
8. Ja, tussen de 500 en 1000 m²
9. Ja meer dan 1000 m²
10. Ik wens geen buitenruimte

De locatie van uw tweede woning15) Naar welk land gaat uw voorkeur uit? (1 antwoord mogelijk)

1. Nederland **ga door naar vraag 17**
2. België
3. Luxemburg
4. Frankrijk
5. Duitsland
6. Oostenrijk
7. Zwitserland
8. Spanje
9. Portugal
10. Zweden
11. Denemarken
12. Turkije
13. Hongarije
14. Tsjechië/Slowakije
15. Polen
16. Italië
17. Verenigd Koninkrijk
18. Ander Europees land, namelijk.....
19. Land buiten Europa, namelijk.....

16) Wanneer uw keus het buitenland is, kunt u aangeven hoe belangrijk de volgende factoren zijn voor die keuze?

Geef op de schaal aan in hoeverre uw keuze wordt beïnvloed door de volgende punten:

1. (Tweede) woningen zijn daar goedkoper	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ belangrijk
2. Nabijheid van familie en/of vrienden	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ belangrijk
3. Aantrekkelijker leef/woonklimaat	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ belangrijk
4. Fiscaal aantrekkelijke regelingen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ belangrijk
5. Rustige en ruime omgeving	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ belangrijk
6. Groter aanbod van (tweede) woningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ belangrijk

17) Waar moet deze woning zich bevinden?

1. In het centrum van een stad of dorp
2. Nabij het centrum van een stad of dorp
3. In landelijk gebied met verspreide bebouwing

18) Heeft u liever een tweede woning aan de kust of in het binnenland?

1. Kust
2. Binnenland
3. Maakt niet uit

19) Is de locatie van de 2e woning afhankelijk van de afstand tot de 1e woning?

1. Ja, omdat ik vanwege privé omstandigheden niet te ver van mijn 1e woning wil wonen
2. Ja, omdat ik vanwege werkomstandigheden niet te ver van mijn 1e woning wil wonen
3. Ja, omdat ik mijn tweede woning voor frequente korte bezoeken gebruik
4. Nee

20) Kunt u aangeven in hoeverre de volgende eigenschappen belangrijk zijn voor uw locatiekeuze

1. Goede bereikbaarheid met de auto	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. Nabijheid van een jachthaven	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Nabijheid van een vliegveld	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. Nabijheid van een trein- en/of busstation	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Nabijheid van strand	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Nabijheid van een stad/dorp	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
7. Nabijheid van ski- en snowboard pistes	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
8. Nabijheid van klim- en wandelgebieden	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
9. Nabijheid van groen en/of water	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
10. Nabijheid van onderwijsinstellingen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
11. Nabijheid van (mijn) werk	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
12. Mogelijkheid om familie en/of vrienden te bezoeken	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
13. Nabijheid van stedelijke hoogwaardige voorzieningen (bijv. theater, musea, opera)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
14. Ander klimaat	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
15. Kindvriendelijke omgeving	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
16. Andere mogelijkheden, namelijk.....		

21) Welk vervoermiddel zou u meestal gebruiken voor het reizen naar uw tweede woning?

1. Auto/motor
2. Vliegtuig
3. Trein
4. Bus
5. (auto)Veerboot
6. Fiets
7. Pleziervaart
8. Anders, namelijk.....

22) Welke afstand in kilometers bent u maximaal bereid af te leggen naar uw tweede woning? (enkele reis)

1. Maximaal 30 kilometer
2. Tussen de 30 en 50 kilometer
3. Tussen de 50 en 100 kilometer
4. Tussen de 100 en 250 kilometer
5. Tussen de 250 en 500 kilometer
6. Tussen de 500 en 1000 kilometer
7. Tussen de 1000 en 1500 kilometer
8. Meer dan 1500 kilometer

Het gebruik van de tweede woning23) Gaat u uw woning verhuren of is de woning voor eigen gebruik?

1. Vrijwel uitsluitend voor verhuur
2. Zowel voor eigen gebruik als voor verhuur
3. Vrijwel uitsluitend voor eigen gebruik **Ga door naar vraag 25**

24) Indien u de woning (deels) verhuurt, wenst u dan wel of geen huurgarantie van de verkoper? (Een huurgarantie kan door de verkoper worden afgegeven zodat u verzekerd bent van huurinkomsten uit de verhuur van uw tweede woning)

1. Ik wens wel huurgarantie
2. Ik wens geen huurgarantie
3. Geen voorkeur

25) Hoeveel keer per jaar bent u van plan in deze woning te verblijven?

1. ....keer per jaar (vul in)
2. Vrijwel nooit

26) Wat zou de gemiddelde verblijfsduur per bezoek zijn?

1. 1 week of korter
2. 1 tot 2 weken
3. 2 tot 3 weken
4. 3 tot 4 weken
5. Meer dan 4 weken

27) Kunt u aangeven of uw verblijfsduur in uw tweede woning hetzelfde zal zijn als in uw hoofdwoning?

1. Dit is voor beide woningen hetzelfde
2. Dit verschilt per woning

28) Kunt u aankruisen in welk(e) seizoen(en) u uw tweede woning voornamelijk zal bezoeken?

zomer herfst winter lente

29) Kunt u aankruisen welke dagen van de week u uw tweede woning voornamelijk zal bezoeken?

- maandag
- dinsdag
- woensdag
- donderdag
- vrijdag
- zaterdag
- zondag

30) Waarvoor zou u voornamelijk gebruik maken van uw tweede woning?

Ik zou mijn tweede woning voornamelijk gebruiken...

1. ...voor vrije tijd en ontspanning
2. ...om te werken
3. ...om vandaar uit naar mijn werk te reizen
4. ...voor variatie/afwisseling met de woonomgeving
5. ...voor het huisvesten van mijn (studerende) kinderen

Financiering en aanbod31) In welke prijsklasse zoekt u een tweede woning?

1. 50.000 euro of minder
2. 50.000 – 100.000 euro
3. 100.000 – 150.000 euro
4. 150.000 – 200.000 euro
5. 200.000 – 250.000 euro
6. 250.000 – 300.000 euro
7. 300.000 – 350.000 euro
8. 350.000 – 400.000 euro
9. 400.000 – 450.000 euro
10. 450.000 euro of meer

32) Hoeveel procent van de koopsom financieert u met een hypotheek?

Kruis aan

0%-10- 20-30-40- 50- 60-70-80-90-100%

33) Welke middelen gebruikt u in zoektocht naar een tweede woning?

Ik raadpleeg/bezoek/bezichtig...

1. een vastgoedadviseur/makelaar	niet / wel
2. het internet	niet / wel
3. woonbeurzen	niet / wel
4. informatiebijeenkomsten over nieuwbouwprojecten	niet / wel
5. aangevraagde folders/brochures	niet / wel
6. bestaande/nieuwe tweede woningcomplexen/parken	niet / wel
7. te koop staande tweede woningen	niet / wel
8. anders, namelijk.....	
9. Ik ben nog niet actief aan het zoeken	

34) **Stel** u heeft de mogelijkheid om, in plaats van uw huidige (1^e en indien van toepassing 2^e) woning, en **binnen uw eigen financiële budget**, twee nieuwe woningen te kopen Kruis in de tabellen aan

- hoe groot beide woningen moeten zijn
- hoe deze moeten worden gesitueerd
- in welk land beide woningen zullen liggen
- of u voor een eengezinswoning of een appartement kiest

Woning A	Grootte (woonoppervlakte in m ²)	
	1. Minder 50 m ²	
	2. Tussen de 50 en 75 m ²	
	3. Tussen de 75 en 100 m ²	
	4. Tussen de 100 en 125 m ²	
	5. Tussen de 125 en 150 m ²	
	6. Tussen de 150 m ² en 200 m ²	
	7. Meer dan 200 m ²	
	Stedelijke ligging	Landelijke ligging
	Nederland	Buitenland
	Eengezinswoning	Appartement

Woning Z	Grootte (woonoppervlakte in m ²)	
	1. Minder 50 m ²	
	2. Tussen de 50 en 75 m ²	
	3. Tussen de 75 en 100 m ²	
	4. Tussen de 100 en 125 m ²	
	5. Tussen de 125 en 150 m ²	
	6. Tussen de 150 m ² en 200 m ²	
	7. Meer dan 200 m ²	
	Stedelijke ligging	Landelijke ligging
	Nederland	Buitenland
	Eengezinswoning	Appartement

35) Kunt u aangeven welk deel van uw budget u aan woning A en welk deel aan woning Z uitgeeft?

	Woning A	Woning Z
1.	10%	90%
2.	20%	80%
3.	30%	70%
4.	40%	60%
5.	50%	50%
6.	60%	40%
7.	70%	30%
8.	80%	20%
9.	90%	10%

36) Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning

Gebruiksdoel	Eerste woning	Tweede woning
Wonen		
Recreatie		
Werken		
Belegging/investering		

Deel II Huidige woon- en werksituatie

Personalia

37) Wat is uw geslacht?	U zelf	Uw partner
1.	man	man
2.	vrouw	vrouw

38) Wat is uw leeftijd en van uw partner (indien van toepassing)?

Uw eigen leeftijd	Leeftijd partner
..... jaar	..... jaar

Woonsituatie en huishouden

De volgende vragen hebben betrekking op uw huidige woonsituatie (uw eerste woning)

39) Bent u woonachtig in Nederland?

1. Ja
2. Nee

40) Indien woonachtig in Nederland. Wat zijn de vier cijfers van uw postcode?

Postcode: . . . .

41) Hoe ziet uw huishouden er op dit moment uit?

1. Samenwonend/gehuwd met thuiswonende kinderen
2. Samenwonend/gehuwd zonder thuiswonende kinderen
3. Alleenstaand met thuiswonende kinderen
4. Alleenstaand zonder thuiswonende kinderen
5. Andere samenstelling, namelijk.....

42) In wat voor type woning woont u nu?

1. Flat/appartement
2. Tussenwoning
3. Boerderij
4. Hoekwoning
5. 2 onder 1 kap
6. Vrijstaande woning
7. Anders, namelijk.....

43) Bent u of uw partner eigenaar van de woning?

1. Ja, ga door naar vraag 44
2. Nee, ga door naar vraag 45

44) Wat is de huidige geschatte (markt)waarde van uw eerste woning?

1. Minder dan 100.000 euro	ga door naar	vraag 46
2. Tussen 100.000 en 200.000 euro	ga door naar	vraag 46
3. Tussen 200.000 en 300.000 euro	ga door naar	vraag 46
4. Tussen 300.000 en 400.000 euro	ga door naar	vraag 46
5. Tussen 400.000 en 500.000 euro	ga door naar	vraag 46
6. Tussen 500.000 en 700.000 euro	ga door naar	vraag 46
7. Tussen 700.000 en 900.000 euro	ga door naar	vraag 46
8. Meer dan 900.000 euro	ga door naar	vraag 46

45) Wat is de huidige kale huurprijs van uw woning per maand? De kale huurprijs is de huurprijs zonder service kosten en zonder aftrek van huursubsidie

1. Minder dan 300 euro	ga door naar	vraag 49
2. Tussen 300 en 400 euro	ga door naar	vraag 49
3. Tussen 400 en 500 euro	ga door naar	vraag 49
4. Tussen 500 en 750 euro	ga door naar	vraag 49
5. Tussen 750 en 1000 euro	ga door naar	vraag 49
6. Tussen 1000 en 1500 euro	ga door naar	vraag 49
7. Meer dan 1500 euro	ga door naar	vraag 49

46) Zit er op dit moment overwaarde in uw woning? (overwaarde is het verschil tussen het bedrag aan hypotheek op uw woning en de huidige marktwaarde van uw woning)

1. Ja
2. Nee **Ga door naar 49**

47) Bent u van plan de overwaarde van uw woning nu of in de toekomst te gaan gebruiken?

1. Ja
2. Nee **Ga door naar 49**

48) Wat denkt u in de toekomst met deze overwaarde te gaan doen?

Ik zal de overwaarde gebruiken voor

1. het kopen van een andere (nieuwbouw)woning
2. het verbouwen/renoveren van mijn huidige woning
3. de aankoop van een (andere) tweede woning voor eigen gebruik
4. de aankoop van een woning voor verhuur en belegging en deels voor eigen gebruik
5. de aankoop van een woning voor verhuur en belegging
6. het beleggen in aandelen en/of obligaties en/of sparen
7. anders, namelijk.....

Huidige werksituatie

49) Verricht u of uw partner betaald werk?

1. Ja (één van beide)
2. Ja, allebei
3. Nee, gepensioneerd/VUT
4. Nee, overig

50) Indien van toepassing. Hoeveel tijd bent u gemiddeld per dag kwijt aan woon- werkverkeer (heen en terug)?

Vanuit u eerste woning	Vanuit uw tweede woning (indien u hier over beschikt)
1. Minder dan 30 minuten	1. Minder dan 30 minuten
2. Tussen de 30 en 60 minuten	2. Tussen de 30 en 60 minuten
3. Tussen 60 en 90 minuten	3. Tussen 60 en 90 minuten
4. Tussen 90 en 120 minuten	4. Tussen 90 en 120 minuten
5. Tussen 120 en 150 minuten	5. Tussen 120 en 150 minuten
6. Meer dan 150 minuten	6. Meer dan 150 minuten
7. Niet van toepassing	7. Niet van toepassing

51) Kunt u een indicatie geven van uw (gezamenlijk) netto maandinkomen?

1. Beneden de 2000 euro
2. Tussen de 2500 en 3000 euro
3. Tussen de 3000 en 3500 euro
4. Tussen de 3500 en 4000 euro
5. Tussen de 4000 en 4500 euro
6. Tussen de 4500 en 5000 euro
7. Meer dan 5000 euro

Survey vragen

Tweede woningen

Intro USP.....

In opdracht van Bouwfonds verrichten wij een onderzoek naar tweede woningbezit en -gebruik onder Nederlandse huishoudens. Dit onderzoek is gericht op huishoudens

4. die gebruik maken van twee woningen of twee woningen bezitten
5. met aankoopplannen voor een (andere/nieuwe) tweede woning
6. die in de nabije toekomst gebruik zouden willen maken van twee woningen

[in geel verwijzingsvragen]

[in blauw de vragen die gesteld worden aan de mensen die reeds een tweede woning hebben en deze behouden/niet zullen verkopen, vanaf vraag 4 wordt bepaald welke vragenlijst wordt gekozen, blauw of zwart]

Deel I Twee woningen

1) Heef u naast uw huidige woning nog een tweede woning in bezit waar u regelmatig verblijft of vakantie viert? Het gaat hierbij om een tweede woning, waar u ook permanent zou kunnen wonen, dus geen chalet, stacaravan of boot.

1. Ja, ga door naar vraag 4
2. Nee

2) Verblijft u regelmatig voor langere tijd (minimaal 2 maanden) in een andere woning die u dan huurt?

1. Ja, ga door naar vraag 4
2. Nee

3) Heeft u serieuze interesse in het kopen van een tweede woning naast uw huidige woning?

1. Ja
2. Nee

4) Heeft u serieuze interesse in het kopen van een nieuwe tweede woning of nog een 'derde' woning?

1. Ja, serieuze interesse, ik ben ook op zoek
2. Ja, serieuze interesse, maar nog niet op zoek
3. Nog nooit over nagedacht, maar is misschien een optie
4. Nog nooit over nagedacht, maar lijkt me niks
5. Nee, niet van toepassing voor mij

---

5) In welk land ligt uw huidige tweede woning?

1. Nederland
2. België
3. Luxemburg
4. Frankrijk
5. Duitsland
6. Oostenrijk
7. Zwitserland
8. Spanje
9. Portugal
10. Zweden
11. Denemarken
12. Turkije
13. Hongarije
14. Tsjechië/Slowakije
15. Polen
16. Italië
17. Verenigd Koninkrijk
18. Ander Europees land, namelijk.....
19. Land buiten Europa, namelijk.....

6.) Wat is de postcode van uw huidige tweede woning (indien in Nederland)?

Postcode.....

7) Wat voor soort tweede woning heeft u?

1. Eengezinswoning
2. Appartement
3. Anders, namelijk.....

8) Wat zijn voor u de belangrijkste motieven geweest om een tweede woning te kopen?

1. Belegging	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. In verband met woon/werksituatie (bijvoorbeeld verkorten van de werkrestijd)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Verandering in gezondheidssituatie	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. In verband met uitwonende (studerende) kinderen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Verandering in financiële situatie	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Ontvluchten van de stadsdrukte	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
7. Verandering in werksituatie (bijvoorbeeld korter gaan werken of gestopt met werken)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
8. Nostalgie (bijvoorbeeld opzoek naar een plek met kenmerken van vroeger/uit uw jeugd)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
9. Vakantie/recreatie (of andere vrijetijdsbesteding)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
10. Afwisseling tussen twee leefomgevingen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

9) Waren er nog andere motieven die een rol speelden bij de aankoop van uw tweede woning?

.....

Aan welke criteria moest uw woning voldoen?10) Kocht u uw woning destijds nieuw of was het bestaande bouw?

1. Nieuwbouw
2. Bestaande bouw

11) Is uw woning gelegen op een complex/park met gemeenschappelijke voorzieningen of buiten een complex/park zonder gemeenschappelijke voorzieningen? (zoals zwembad, tennisbaan, restaurant)

1. Mijn tweede woning ligt binnen een complex/park met gemeenschappelijke voorzieningen
2. Mijn tweede woning ligt niet in een complex/park **Ga naar vraag 13**
3. Geen idee **Ga naar vraag 13**

12) Kunt u aangeven wat de grootte van het complex/park is waar uw tweede woning staat?

1. Klein (minder dan 70 woningen)
2. Middelgroot (70-100 woningen)
3. Groot (100-150 woningen)
4. Zeer groot (meer dan 150 woningen)

13) Welke zaken (voor ontspanning) vindt u belangrijk in de buurt van uw tweede woning?

1. Winkelvoorzieningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. Tennisbaan	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Golfbaan	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. Fitnesscentrum	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Zwembad en sauna	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Restaurants/hotel	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
7. Culturele voorzieningen (bijv. musea, opera)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
8. Groenvoorzieningen/bos/(natuur)park/speeltuin	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
9. Bus-/ tram-/ metrohalte	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
10. Anders, namelijk.....		

14) Welke (aanvullende) diensten vindt u belangrijk in de buurt van uw tweede woning?

1. Onderhoudsdienst (bijv. tuin- of klusjesman)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. Bewaking/Beveiliging	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Servicebureau voor verhuur (lokale makelaar/ parkverhuur service)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. Medische voorzieningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Huishoudelijke ondersteuning (bij afwezigheid) (bijv. schoonmaak, huisdierenoppas, postsortering)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Kinderopvang/crèche	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
7. Parkeervoorzieningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
8. Boodschappenservice	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
9. Wasserette-/stomerijservice	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
10. Onderwijsvoorzieningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
11. Anders, namelijk.....		

15) Hoe groot is uw tweede woning (totale woonoppervlakte in m²)?

1. Minder dan 50 m²
2. Tussen de 50 en 75 m²
3. Tussen de 75 en 100 m²
4. Tussen de 100 en 125 m²
5. Tussen de 125 en 150 m²
6. Tussen de 150 en 175 m²
7. Tussen de 175 en 200 m²
8. Groter dan 200 m²

16) Hoeveel kamers heeft u in uw tweede woning? (inclusief woonkamer)

1. Minder dan 2 kamers
2. Tussen de 2 en 4 kamers
3. Tussen de 4 en 6 kamers
4. Meer dan 6 kamers

17) Heeft u een tweede woning met een eigen buitenruimte (tuin/terras/balkon)?

1. Ja, minder 5 m²
2. Ja, tussen de 5 en 10 m²
3. Ja, tussen de 10 en 25 m²
4. Ja, tussen de 25 en 50 m²
5. Ja, tussen de 50 en 100 m²
6. Ja, tussen de 100 m² en 250 m²
7. Ja, tussen de 250 en 500 m²
8. Ja, tussen de 500 en 1000 m²
9. Ja meer dan 1000 m²
10. Ik heb geen buitenruimte

De locatie van uw tweede woning

18) Wanneer uw tweede woning buiten Nederland ligt kunt u aangeven in hoeverre de volgende punten van invloed zijn geweest op keuze?

Geef op de schaal aan in hoeverre uw keuze is beïnvloed door de volgende oorzaken:

1. (Tweede) woningen zijn daar goedkoper	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. Nabijheid van familie en/of vrienden	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Aantrekkelijker leef/woonklimaat	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. Fiscaal aantrekkelijke regelingen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Rustige en ruime omgeving	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Groter aanbod van (tweede) woningen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5

19) Waar bevindt uw tweede woning zich?

1. In het centrum van een stad of dorp
2. Nabij het centrum van een stad of dorp
3. In landelijk gebied met verspreide bebouwing

20) Ligt uw tweede woning aan de kust of in het binnenland?

1. Kust
2. Binnenland

21) Is de locatiekeuze van uw 2e woning afhankelijk geweest van de afstand tot de 1e woning?

1. Ja, omdat ik vanwege privé omstandigheden niet te ver van mijn 1e woning wil wonen
2. Ja, omdat ik vanwege werkomstandigheden niet te ver van mijn 1e woning wil wonen
3. Ja, omdat ik mijn tweede woning voor frequente korte bezoeken gebruik
4. Nee, omdat.....

22) Kunt u aangeven in hoeverre de volgende eigenschappen belangrijk waren voor uw locatiekeuze

1. Goede bereikbaarheid met de auto	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
2. Nabijheid van een jachthaven	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
3. Nabijheid van een vliegveld	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
4. Nabijheid van een trein- en/of busstation	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
5. Nabijheid van strand	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
6. Nabijheid van een stad/dorp	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
7. Nabijheid van ski- en snowboard pistes	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
8. Nabijheid van klim- en wandelgebieden	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
9. Nabijheid van groen en/of water	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
10. Nabijheid van onderwijsinstellingen	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
11. Nabijheid van (mijn) werk	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
12. Mogelijkheid om familie en/of vrienden te bezoeken	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
13. Nabijheid van stedelijke hoogwaardige voorzieningen (bijv. theater, musea, opera)	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
14. Ander klimaat	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
15. Kindvriendelijke omgeving	onbelangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5	belangrijk ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
16. Andere mogelijkheden, namelijk.....		

23) Welk vervoermiddel gebruikt u meestal voor het reizen naar uw tweede woning?

1. Auto/motor
2. Vliegtuig
3. Trein
4. Bus
5. (auto)Veerboot
6. Fiets
7. Pleziervaart
8. Anders, namelijk.....

24) Welke afstand in kilometers legt u af naar uw tweede woning? (enkele reis)

1. Maximaal 30 kilometer
2. Tussen de 30 en 50 kilometer
3. Tussen de 50 en 100 kilometer
4. Tussen de 100 en 250 kilometer
5. Tussen de 250 en 500 kilometer
6. Tussen de 500 en 1000 kilometer
7. Tussen de 1000 en 1500 kilometer
8. Meer dan 1500 kilometer

Het gebruik van de tweede woning25) Verhuurt u uw tweede woning of is de woning in het bijzonder voor eigen gebruik?

1. Vrijwel uitsluitend voor verhuur
2. Zowel voor eigen gebruik als voor verhuur
3. Vrijwel uitsluitend voor eigen gebruik

26) Hoeveel keer per jaar verblijft u in uw tweede woning?

1. ....keer per jaar (vul in)
2. Vrijwel nooit

27) Wat is de gemiddelde verblijfsduur per bezoek?

1. 1 week of korter
2. 1 tot 2 weken
3. 2 tot 3 weken
4. 3 tot 4 weken
5. Meer dan 4 weken

28) Kunt u aangeven of uw verblijfsduur in uw tweede woning hetzelfde is als in uw hoofdwoning?

1. Dit is voor beide woningen hetzelfde
2. Dit verschilt per woning

29) Kunt u aankruisen in welk(e) seizoen(en) u uw tweede woning voornamelijk bezoekt?

zomer herfst winter lente

30) Kunt u aankruisen welke dagen van de week u uw tweede woning voornamelijk bezoekt?

- maandag
- dinsdag
- woensdag
- donderdag
- vrijdag
- zaterdag
- zondag

31) Waarvoor gebruikt u uw tweede woning voornamelijk?

Ik gebruik mijn tweede woning voornamelijk...

1. ...voor vrije tijd en ontspanning
2. ...om te werken
3. ...om vandaar uit naar mijn werk te reizen
4. ...voor variatie/afwisseling met de woonomgeving
5. ...voor het huisvesten van mijn (studerende) kinderen

Financiering en aanbod

32) Wat is de huidige waarde van uw tweede woning?

1. 50.000 euro of minder
2. 50.000 – 100.000 euro
3. 100.000 – 150.000 euro
4. 150.000 – 200.000 euro
5. 200.000 – 250.000 euro
6. 250.000 – 300.000 euro
7. 300.000 – 350.000 euro
8. 350.000 – 400.000 euro
9. 400.000 – 450.000 euro
10. 450.000 euro of meer
11. Geen idee

33) Hoeveel procent van de destijds betaalde koopsom heeft u gefinancierd met een hypotheek?

Kruis aan

0%-10- 20-30-40- 50- 60-70-80-90-100%

34) Welke middelen heeft u gebruikt tijdens zoektocht naar een tweede woning?

Ik heb.....geraadpleegd/bezocht/bezichtigd

1. een vastgoedadviseur/makelaar	niet / wel
2. het internet	niet / wel
3. woonbeurzen	niet / wel
4. informatiebijeenkomsten over nieuwbouwprojecten	niet / wel
5. aangevraagde folders/brochures	niet / wel
6. bestaande/nieuwe tweede woningcomplexen/parken	niet / wel
7. te koop staande tweede woningen	niet / wel
8. anders, namelijk.....	

35) Stel u heeft de mogelijkheid om in plaats van uw huidige eerste en tweede woning en binnen uw eigen financiële budget, twee nieuwe woningen te kopen. Kruis in de tabellen aan

- hoe groot beide woningen moeten zijn
- hoe deze moeten worden gesitueerd
- in welk land beide woningen zullen liggen
- of u voor een eengezinswoning of een appartement kiest

Woning A	Grootte (woonoppervlakte in m ²)	
	8. Minder 50 m ²	
	9. Tussen de 50 en 75 m ²	
	10. Tussen de 75 en 100 m ²	
	11. Tussen de 100 en 125 m ²	
	12. Tussen de 125 en 150 m ²	
	13. Tussen de 150 m ² en 200 m ²	
	14. Meer dan 200 m ²	
	Stedelijke ligging	Landelijke ligging
	Nederland	Buitenland
	Eengezinswoning	Appartement

Woning Z	Grootte (woonoppervlakte in m ²)	
	1. Minder 50 m ²	
	2. Tussen de 50 en 75 m ²	
	3. Tussen de 75 en 100 m ²	
	4. Tussen de 100 en 125 m ²	
	5. Tussen de 125 en 150 m ²	
	6. Tussen de 150 m ² en 200 m ²	
	7. Meer dan 200 m ²	
	Stedelijke ligging	Landelijke ligging
	Nederland	Buitenland
	Eengezinswoning	Appartement

36) Kunt u aangeven welk deel van uw budget u aan woning A en welk deel aan woning Z uitgeeft?

	Woning A	Woning Z
1.	10%	90%
2.	20%	80%
3.	30%	70%
4.	40%	60%
5.	50%	50%
6.	60%	40%
7.	70%	30%
8.	80%	20%
9.	90%	10%

37) Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning

Gebruiksdoel	Eerste woning	Tweede woning
Wonen		
Recreatie		
Werken		
Belegging/investering		

Deel II Huidige woon- en werksituatie

Personalia

38) Wat is uw geslacht?	U zelf	Uw partner
1.	man	man
2.	vrouw	vrouw

39) Wat is uw leeftijd en van uw partner (indien van toepassing)?

Uw eigen leeftijd	Leeftijd partner
..... jaar	..... jaar

Woonsituatie en huishouden

De volgende vragen hebben betrekking op uw huidige woonsituatie (uw eerste woning)

40) Bent u woonachtig in Nederland?

1. Ja
2. Nee

41) Indien woonachtig in Nederland. Wat zijn de vier cijfers van uw postcode?

Postcode: . . . .

42) Hoe ziet uw huishouden er op dit moment uit?

1. Samenwonend/gehuwd met thuiswonende kinderen
2. Samenwonend/gehuwd zonder thuiswonende kinderen
3. Alleenstaand met thuiswonende kinderen
4. Alleenstaand zonder thuiswonende kinderen
5. Andere samenstelling, namelijk.....

43) In wat voor type woning woont u nu?

1. Flat/appartement
2. Tussenwoning
3. Boerderij
4. Hoekwoning
5. 2 onder 1 kap
6. Vrijstaande woning
7. Anders, namelijk.....

44) Bent u of uw partner eigenaar van de woning?

1. Ja, ga door naar vraag 45
2. Nee, ga door naar vraag 46

45) Wat is de huidige geschatte (markt)waarde van uw eerste woning?

1. Minder dan 100.000 euro	ga door naar vraag 47
2. Tussen 100.000 en 200.000 euro	ga door naar vraag 47
3. Tussen 200.000 en 300.000 euro	ga door naar vraag 47
4. Tussen 300.000 en 400.000 euro	ga door naar vraag 47
5. Tussen 400.000 en 500.000 euro	ga door naar vraag 47
6. Tussen 500.000 en 700.000 euro	ga door naar vraag 47
7. Tussen 700.000 en 900.000 euro	ga door naar vraag 47
8. Meer dan 900.000 euro	ga door naar vraag 47

46) Wat is de huidige kale huurprijs van uw woning per maand? De kale huurprijs is de huurprijs zonder service kosten en zonder aftrek van huursubsidie

1. Minder dan 300 euro	ga door naar	vraag 50
2. Tussen 300 en 400 euro	ga door naar	vraag 50
3. Tussen 400 en 500 euro	ga door naar	vraag 50
4. Tussen 500 en 750 euro	ga door naar	vraag 50
5. Tussen 750 en 1000 euro	ga door naar	vraag 50
6. Tussen 1000 en 1500 euro	ga door naar	vraag 50
7. Meer dan 1500 euro	ga door naar	vraag 50

47) Zit er op dit moment overwaarde in uw woning? (overwaarde is het verschil tussen het bedrag aan hypotheek op uw woning en de huidige marktwaarde van uw woning)

1. Ja
2. Nee **Ga door naar 50**

48) Bent u van plan de overwaarde van uw woning nu of in de toekomst te gaan gebruiken?

1. Ja
2. Nee **Ga door naar 50**

49) Wat denkt u in de toekomst met deze overwaarde te gaan doen?

Ik zal de overwaarde gebruiken voor

1. het kopen van een andere (nieuwbouw)woning
2. het verbouwen/renoveren van mijn huidige woning
3. de aankoop van een (andere) tweede woning voor eigen gebruik
4. de aankoop van een woning voor verhuur en belegging en deels voor eigen gebruik
5. de aankoop van een woning voor verhuur en belegging
6. het beleggen in aandelen en/of obligaties en/of sparen
7. anders, namelijk.....

Huidige werksituatie

50) Verricht u of uw partner betaald werk?

1. Ja (één van beide)
2. Ja, allebei
3. Nee, gepensioneerd/VUT
4. Nee, overig

51) Indien van toepassing. Hoeveel tijd bent u gemiddeld per dag kwijt aan woon- werkverkeer (heen en terug)?

Vanuit u eerste woning	Vanuit uw tweede woning
1. Minder dan 30 minuten	1. Minder dan 30 minuten
2. Tussen de 30 en 60 minuten	2. Tussen de 30 en 60 minuten
3. Tussen 60 en 90 minuten	3. Tussen 60 en 90 minuten
4. Tussen 90 en 120 minuten	4. Tussen 90 en 120 minuten
5. Tussen 120 en 150 minuten	5. Tussen 120 en 150 minuten
6. Meer dan 150 minuten	6. Meer dan 150 minuten
7. Niet van toepassing	7. Niet van toepassing

52) Kunt u een indicatie geven van uw (gezamenlijk) netto maandinkomen?

1. Beneden de 2000 euro
2. Tussen de 2500 en 3000 euro
3. Tussen de 3000 en 3500 euro
4. Tussen de 3500 en 4000 euro
5. Tussen de 4000 en 4500 euro
6. Tussen de 4500 en 5000 euro
7. Meer dan 5000 euro

Bijlagen Hoofdstuk 5

Bijlage 5.1 – Statistische (reken) methoden

Een aantal resultaten van het survey-onderzoek zijn met twee verschillende rekenmethoden geanalyseerd. Dit zijn de Chi-kwadraattoets en de Kendall's tau-b correlatiecoëfficiënt.

De chi-kwadraattoets wordt gebruikt om vast te stellen of twee nominale variabelen onafhankelijk van elkaar zijn. Bij de chi-kwadraattoets wordt getoetst of de nulhypothese wel of niet moet worden verworpen; de nulhypothese is in alle gevallen dat er geen verband bestaat tussen de variabelen. In dit onderzoek wordt getoetst met een significantieniveau van 5%. Dit betekent dat als $p < 0,05$, geconcludeerd kan worden dat, met een betrouwbaarheid van 95%, een significant verband tussen de twee variabelen uit de kruistabel bestaat en dat daarom de nulhypothese verworpen moet worden. Daarentegen als $p > 0,05$, dan kan geconcludeerd worden dat geen significant verband bestaat tussen de twee variabelen uit de kruistabel en dat betekent dat de nulhypothese niet verworpen moet worden. Over de mate of richting van het verband kan niets worden gesteld. Hiervoor zijn andere toetsen beschikbaar zoals de Kendall's tau-b correlatie (Huizingh, 2002).

Kendall's tau-b wordt gehanteerd om de samenhang tussen twee ordinale variabelen te meten. De Kendall's tau-b is een niet-parametrische maatstaf en kan gebruikt worden als variabelen minimaal ordinaal zijn. De uitvoer van de Kendall's tau-b bestaat uit de berekende correlatiecoëfficiënt, de overschrijdingskans en het aantal waarnemingen. In vergelijking met de chi-kwadraattoets geeft de Kendall's tau-b correlatiecoëfficiënt informatie over de richting van het verband. Het significantieniveau geeft daarnaast aan of beide variabelen wel of niet onafhankelijk van elkaar zijn of het geeft aan dat er een verband bestaat. Ook bij deze statistische rekenmethoden wordt getoetst met een significantieniveau van 5% (zie bovenstaande).

Bijlage 5.2 – Factsheet subgroepen

Subgroep: Jonge huishoudens en oudere huishoudens

Leeftijdsofbouw	Huishoudens t/m 40 jaar (n=163)	Huishoudens vanaf 41 jaar (n=169)
21 t/m 30 jaar	25%	-
31 t/m 40 jaar	75%	-
41 t/m 50 jaar	-	55%
51 t/m 60 jaar	-	38%
Ouder dan 60 jaar	-	7%
Geen leeftijd opgegeven	-	-
Totaal	100%	100%

Huishoudsamenstelling	Huishoudens t/m 40 jaar (n=163)	Huishoudens vanaf 41 jaar (n=169)
Met kinderen	48%	57%
Zonder kinderen	52%	42%
Totaal	100%	100%

Landenlocatie	Huishoudens t/m 40 jaar (n=163)	Huishoudens vanaf 41 jaar (n=169)
Nederland	34%	27%
Buitenland	61%	72%
Geen idee/geen voorkeur	5%	1%
Totaal	100%	100%

Subgroep: Nederlandkeuze en buitenlandkeuze

Leeftijdsofbouw	Nederland (n=114)	Buitenland (n=264)
21 t/m 30 jaar	11%	9%
31 t/m 40 jaar	39%	28%
41 t/m 50 jaar	22%	25%
51 t/m 60 jaar	15%	18%
Ouder dan 60 jaar	3%	3%
Geen leeftijd opgegeven	11%	17%
Totaal	100%	100%

Huishoudsamenstelling	Nederland (n=114)	Buitenland (n=264)
Met kinderen	56%	50%
Zonder kinderen	44%	50%
Totaal	100%	100%

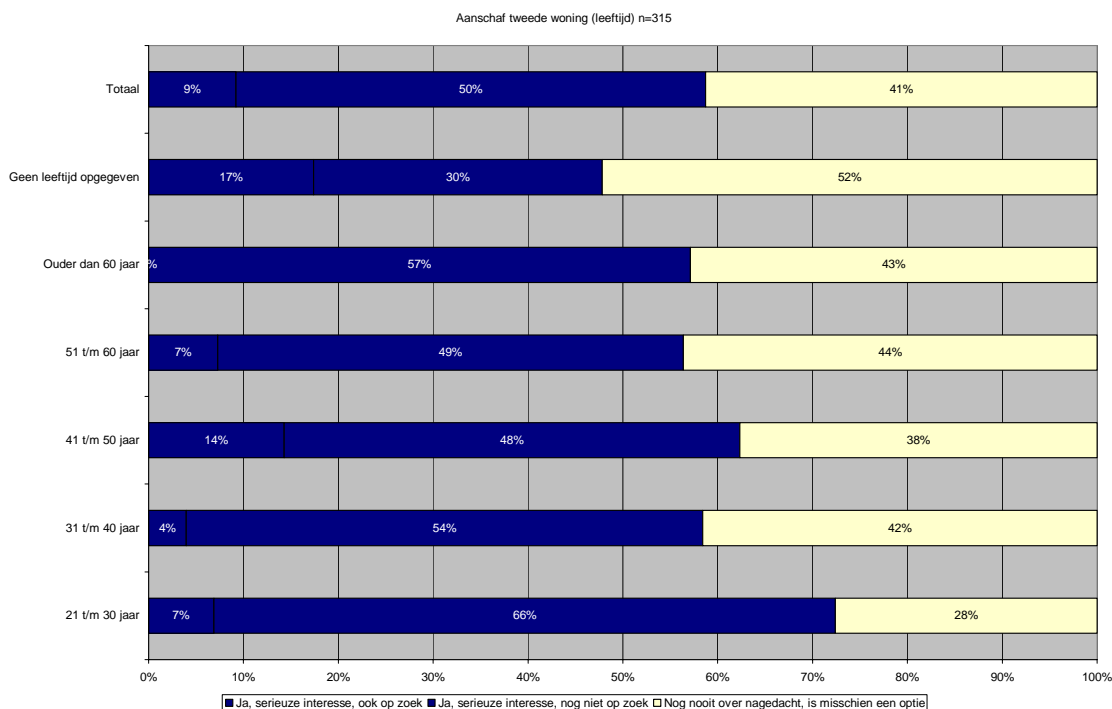
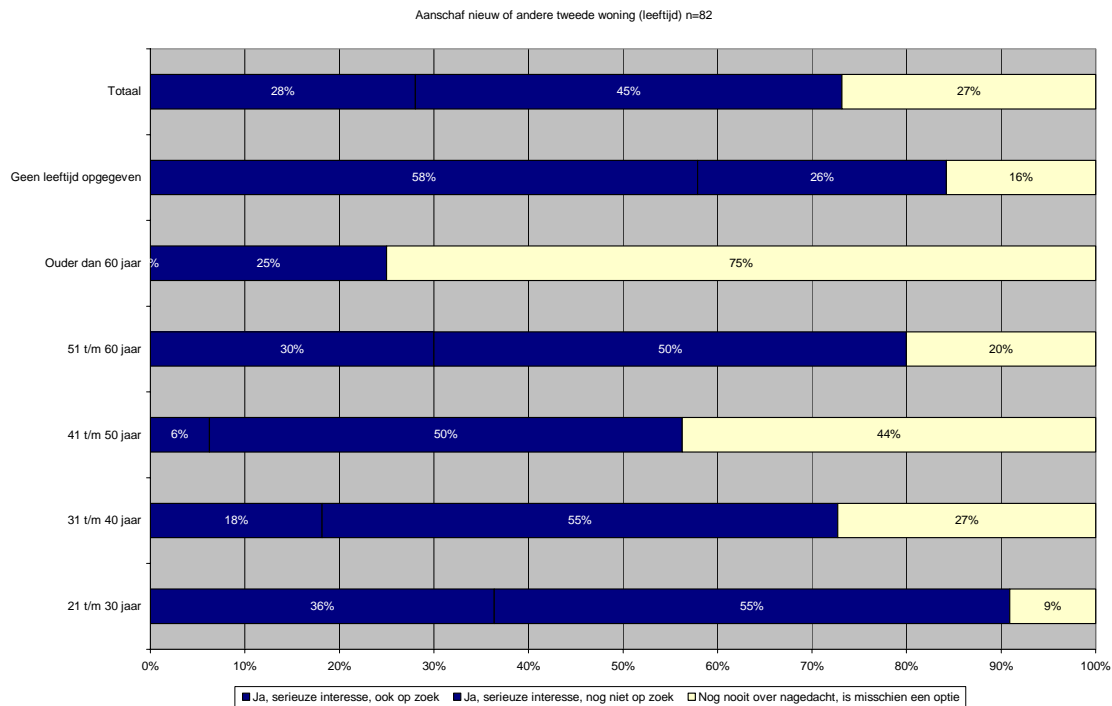
Subgroep: Harde zoekers en zachte zoekers

Leeftijdsofbouw	Harde zoekers (n=245)	Zachte zoeker (n=152)
21 t/m 30 jaar	13%	6%
31 t/m 40 jaar	31%	32%
41 t/m 50 jaar	23%	24%
51 t/m 60 jaar	16%	17%
Ouder dan 60 jaar	2%	4%
Geen leeftijd opgegeven	16%	18%
Totaal	100%	100%

Huishoudsamenstelling	Harde zoekers (n=245)	Zachte zoeker (n=152)
Met kinderen	47%	62%
Zonder kinderen	53%	38%
Totaal	100%	100%

Landenlocatie	Harde zoekers (n=245)	Zachte zoekers (n=152)
Nederland	27%	32%
Buitenland	68%	64%
Geen idee/geen voorkeur	5%	4%
Totaal	100%	100%

Bijlage 5.3 – Leeftijdklassen naar harde- en zachte zoekers

Bijlage 5.4 – Kruistabel en Kendall's tau-b correlatiecoëfficiënt behorende bij hypothese 1

Crosstab

			Mate van belang beleggingsaspect				Total
			Onbelangrijk	Neutraal	Belangrijk	Geen mening	
Leeftijd	21 t/m 30 jaar	Count	8	5	25	2	40
		% within Mate van belang beleggingsaspect	11.0%	5.7%	10.8%	33.3%	10.1%
	31 t/m 40 jaar	Count	21	21	81	0	123
		% within Mate van belang beleggingsaspect	28.8%	24.1%	35.1%	.0%	31.0%
	41 t/m 50 jaar	Count	16	25	51	1	93
		% within Mate van belang beleggingsaspect	21.9%	28.7%	22.1%	16.7%	23.4%
	51 t/m 60 jaar	Count	13	13	38	1	65
		% within Mate van belang beleggingsaspect	17.8%	14.9%	16.5%	16.7%	16.4%
	Ouder dan 60 jaar	Count	3	4	3	1	11
		% within Mate van belang beleggingsaspect	4.1%	4.6%	1.3%	16.7%	2.8%
	Geen leeftijd opgegeven	Count	12	19	33	1	65
		% within Mate van belang beleggingsaspect	16.4%	21.8%	14.3%	16.7%	16.4%
Total		Count	73	87	231	6	397
		% within Mate van belang beleggingsaspect	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Kendall's tau-b	-.077	.044	-1.764	.078
N of Valid Cases		397			

a. Not assuming the null hypothesis.

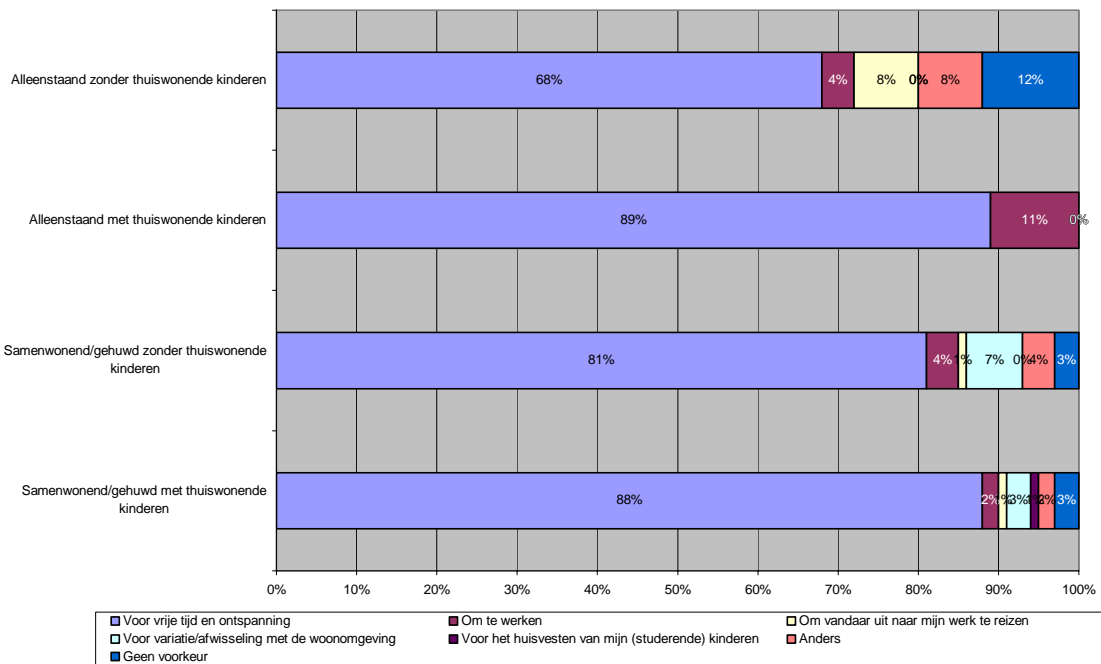
b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Bijlage 5.5 – Kruistabel reistijd woon- werkverkeer 1^e en 2^e woning

	Hoeveel tijd bent u gemiddeld per dag kwijt aan woon- werkverkeer (heen en terug) vanuit u eerste woning? En vanuit uw tweede woning? (indien u hier over beschikt) Tweede woning								Total
	Minder dan 30 minuten	Tussen de 30 en 60 minuten	Tussen 60 en 90 minuten	Tussen 90 en 120 minuten	Tussen 120 en 150 minuten	Meer dan 150 minuten	N.v.t	Geen mening	
Minder dan 30 minuten	13 76.5%	9 56.3%	4 36.4%	3 50.0%	2 66.7%	5 41.7%	109 47.4%	29 40.3%	174 47.4%
Tussen de 30 en 60 minuten	1 5.9%	3 18.8%	3 27.3%	0 .0%	1 33.3%	4 33.3%	69 30.0%	12 16.7%	93 25.3%
Tussen 60 en 90 minuten	0 .0%	3 18.8%	3 27.3%	1 16.7%	0 .0%	1 8.3%	20 8.7%	13 18.1%	41 11.2%
Tussen 90 en 120 minuten	0 .0%	0 .0%	1 9.1%	2 33.3%	0 .0%	1 8.3%	9 3.9%	3 4.2%	16 4.4%
Tussen 120 en 150 minuten	1 5.9%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 0.0%	5 2.2%	4 5.6%	10 2.7%
Meer dan 150 minuten	2 11.8%	1 6.3%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	1 8.3%	5 2.2%	0 .0%	9 2.5%
Niet van toepassing	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	13 5.7%	1 1.4%	14 3.8%
@GeenMening	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	0 .0%	10 13.9%	10 2.7%
	17 100.0%	16 100.0%	11 100.0%	6 100.0%	3 100.0%	12 100.0%	230 100%	72 100.0%	367 100%

Bijlage 5.6 – Gebruiksdoel 2^e woning naar huishoudsamenstelling (hypothese 2)

Gebruiksdoel 2e woning (naar huishoudsamenstelling) (n=397)

Bijlage 5.7 – Kruistabel behorende bij subparagraaf 5.2.3

Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning?

		Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning?					Total
		Tweede woning					
		Wonen	Recreatie	Werken	Belegging/ investering	@Geen Mening	
Wonen	Count	15	268	5	34	5	327
	% within Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning? Tweede woning	75.0%	90.8%	55.6%	81.0%	16.1%	82.4%
	% of Total	3.8%	67.5%	1.3%	8.6%	1.3%	82.4%
Recreatie	Count	3	4	1	1	0	9
	% within Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning? Tweede woning	15.0%	1.4%	11.1%	2.4%	.0%	2.3%
	% of Total	.8%	1.0%	.3%	.3%	.0%	2.3%
Werken	Count	0	21	2	5	0	28
	% within Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning? Tweede woning	.0%	7.1%	22.2%	11.9%	.0%	7.1%
	% of Total	.0%	5.3%	.5%	1.3%	.0%	7.1%
Belegging/investering	Count	2	2	1	2	0	7
	% within Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning? Tweede woning	10.0%	.7%	11.1%	4.8%	.0%	1.8%
	% of Total	.5%	.5%	.3%	.5%	.0%	1.8%
@GeenMening	Count	0	0	0	0	26	26
	% within Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning? Tweede woning	.0%	.0%	.0%	.0%	83.9%	6.5%
	% of Total	.0%	.0%	.0%	.0%	6.5%	6.5%
	Count	20	295	9	42	31	397
	% within Kunt u aangeven wat het belangrijkste gebruiksdoel van uw huidige (eerste) woning is en dat van uw aan te schaffen tweede woning? Tweede woning	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% of Total	5.0%	74.3%	2.3%	10.6%	7.8%	100.0%

Bijlage 5.8 – Kruistabellen behorende bij paragraaf 5.3

Kruistabel 1 Landenlocaties eerste vs tweede woning

			In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning			Total
			Nederland	Buitenland	@Geen Mening	
In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Eerste woning	Nederland	Count	91	229	20	340
		% within In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning	93.8%	93.1%	37.0%	85.6%
		% of Total	22.9%	57.7%	5.0%	85.6%
	Buitenland	Count	6	16	2	24
		% within In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning	6.2%	6.5%	3.7%	6.0%
		% of Total	1.5%	4.0%	.5%	6.0%
	@GeenMening	Count	0	1	32	33
		% within In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning	.0%	.4%	59.3%	8.3%
		% of Total	.0%	.3%	8.1%	8.3%
Total	Count	97	246	54	397	
	% within In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	24.4%	62.0%	13.6%	100.0%	

Kruistabel 2 Vervoersmiddel vs Nederland of buitenland

Welk vervoermiddel zou u meestal gebruiken voor het reizen naar uw tweede woning? * Nederland of buitenland Crosstabulation

			Nederland of buitenland			Total
			Nederland	Buitenland	Geen idee/ geen voorkeur	
Welk vervoermiddel zou u meestal gebruiken voor het reizen naar uw tweede woning?	Auto/motor	Count	107	165	10	282
		% within Nederland of buitenland	93.9%	62.5%	52.6%	71.0%
	Vliegtuig	Count	1	87	6	94
		% within Nederland of buitenland	.9%	33.0%	31.6%	23.7%
	Trein	Count	0	2	0	2
		% within Nederland of buitenland	.0%	.8%	.0%	.5%
	Bus	Count	0	1	0	1
		% within Nederland of buitenland	.0%	.4%	.0%	.3%
	(auto)Veerboot	Count	5	3	1	9
		% within Nederland of buitenland	4.4%	1.1%	5.3%	2.3%
@Anders	Count	1	0	0	1	
	% within Nederland of buitenland	.9%	.0%	.0%	.3%	
@GeenMening	Count	0	6	2	8	
	% within Nederland of buitenland	.0%	2.3%	10.5%	2.0%	
Total	Count	114	264	19	397	
	% within Nederland of buitenland	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	

Bijlage 5.9 – Kruistabel en Chi-kwadraattoets bij hypothese 3

In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning * HHsamenstelling wel of geen kids
Crosstabulation

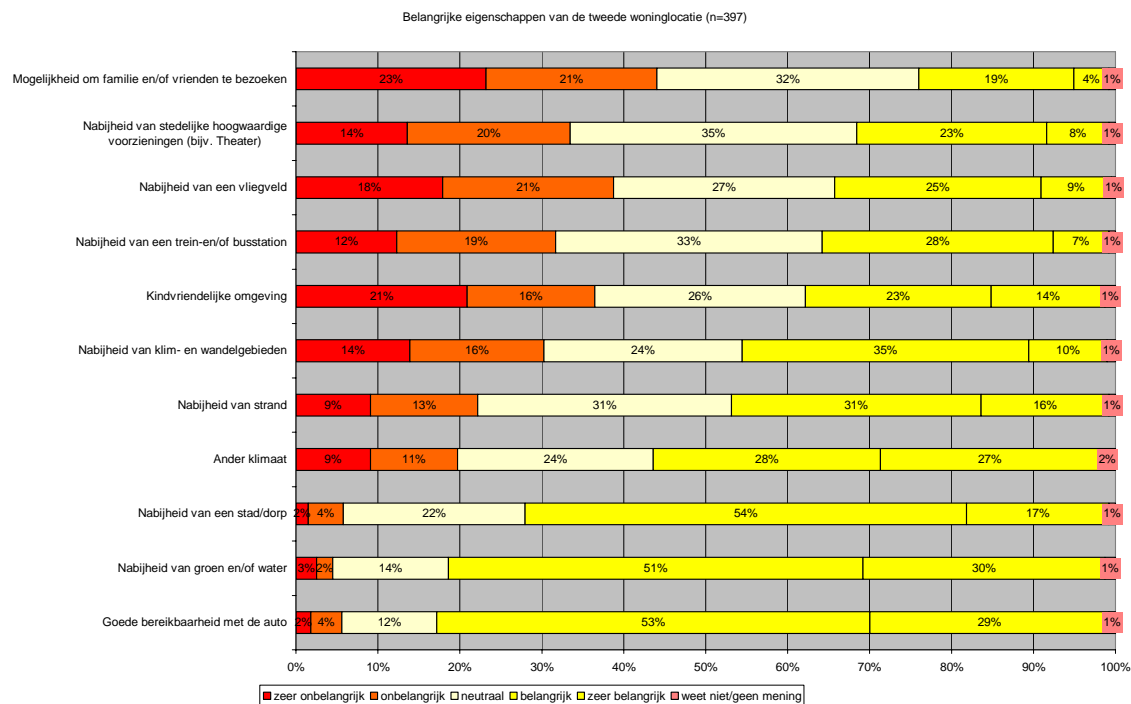
			HHsamenstelling wel of geen kids		Total
			Huishouden met kinderen	Huishouden zonder kinderen	
In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning	Nederland	Count	50	45	95
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	24.4%	24.1%	24.2%
		% of Total	12.8%	11.5%	24.2%
	Buitenland	Count	126	118	244
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	61.5%	63.1%	62.2%
		% of Total	32.1%	30.1%	62.2%
	@GeenMening	Count	29	24	53
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	14.1%	12.8%	13.5%
		% of Total	7.4%	6.1%	13.5%
Total	Count	205	187	392	
	% within HHsamenstelling wel of geen kids	100.0%	100.0%	100.0%	
	% of Total	52.3%	47.7%	100.0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	.171 ^a	2	.918
Likelihood Ratio	.171	2	.918
Linear-by-Linear Association	.144	1	.705
N of Valid Cases	392		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 25.28.

Bijlage 5.10 – Belangrijke eigenschappen van de tweede woonlocatie

Bijlage 5.11 - Kruistabel behorende bij subparagraaf 5.3.2

Welk vervoermiddel zou u meestal gebruiken voor het reizen naar uw tweede woning? * HHsamenstelling wel of geen kids *
Nederland of buitenland Crosstabulation

				HHsamenstelling wel of geen kids		Total
				Huishouden met kinderen	Huishouden zonder kinderen	
Nederland of buitenland						
Nederland	Welk vervoermiddel zou u meestal gebruiken voor het reizen naar uw tweede woning?	Auto/motor	Count	59	45	104
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	95.2%	91.8%	93.7%
		Vliegtuig	Count	1	0	1
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	1.6%	.0%	.9%
		(auto)Veerboot	Count	1	4	5
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	1.6%	8.2%	4.5%
	@Anders	Count	1	0	1	
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	1.6%	.0%	.9%	
	Total	Count	62	49	111	
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	100.0%	100.0%	100.0%	
Buitenland	Welk vervoermiddel zou u meestal gebruiken voor het reizen naar uw tweede woning?	Auto/motor	Count	94	69	163
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	71.2%	53.1%	62.2%
		Vliegtuig	Count	36	51	87
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	27.3%	39.2%	33.2%
		Trein	Count	0	2	2
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	.0%	1.5%	.8%
		Bus	Count	1	0	1
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	.8%	.0%	.4%
	(auto)Veerboot	Count	1	2	3	
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	.8%	1.5%	1.1%	
	@GeenMening	Count	0	6	6	
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	.0%	4.6%	2.3%	
	Total	Count	132	130	262	
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	100.0%	100.0%	100.0%	
Geen idee/ geen voorkeur	Welk vervoermiddel zou u meestal gebruiken voor het reizen naar uw tweede woning?	Auto/motor	Count	5	5	10
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	45.5%	62.5%	52.6%
		Vliegtuig	Count	4	2	6
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	36.4%	25.0%	31.6%
		(auto)Veerboot	Count	1	0	1
			% within HHsamenstelling wel of geen kids	9.1%	.0%	5.3%
	@GeenMening	Count	1	1	2	
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	9.1%	12.5%	10.5%	
	Total	Count	11	8	19	
		% within HHsamenstelling wel of geen kids	100.0%	100.0%	100.0%	

Bijlage 5.12 – Kruistabel en Chi-kwadraattoets bij hypothese 5

Hoe zouden deze moeten worden gesitueerd? Tweede woning * Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning Crosstabulation

			Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning			Total
			Eengezin swoning	Appartement	@Geen Mening	
Hoe zouden deze moeten worden gesitueerd? Tweede woning	Stedelijke ligging	Count	13	22	6	41
		% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	6.6%	20.0%	6.7%	10.3%
		% of Total	3.3%	5.5%	1.5%	10.3%
	Landelijke ligging	Count	178	83	38	299
		% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	89.9%	75.5%	42.7%	75.3%
		% of Total	44.8%	20.9%	9.6%	75.3%
	@GeenMening	Count	7	5	45	57
		% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	3.5%	4.5%	50.6%	14.4%
		% of Total	1.8%	1.3%	11.3%	14.4%
Total		Count	198	110	89	397
		% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
		% of Total	49.9%	27.7%	22.4%	100.0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	136.729 ^a	4	.000
Likelihood Ratio	114.554	4	.000
Linear-by-Linear Association	121.977	1	.000
N of Valid Cases	397		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 9.19.

Bijlage 5.13 – Kruistabel behorende bij subparagraaf 5.4.3

In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning * Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning * Hoe zouden deze moeten worden gesitueerd? Tweede woning Crosstabulation

Hoe zouden deze moeten worden gesitueerd? Tweede woning		Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning			Total		
		Eengezin swoning	Appartement	@Geen Mening			
Stedelijke ligging	In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning	Nederland	Count	4	12	3	19
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	30.8%	54.5%	50.0%	46.3%
			% of Total	9.8%	29.3%	7.3%	46.3%
		Buitenland	Count	8	10	2	20
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	61.5%	45.5%	33.3%	48.8%
			% of Total	19.5%	24.4%	4.9%	48.8%
		@GeenMening	Count	1	0	1	2
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	7.7%	.0%	16.7%	4.9%
			% of Total	2.4%	.0%	2.4%	4.9%
		Total		Count	13	22	6
		% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
		% of Total	31.7%	53.7%	14.6%	100.0%	
Landelijke ligging	In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning	Nederland	Count	43	19	10	72
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	24.2%	22.9%	26.3%	24.1%
			% of Total	14.4%	6.4%	3.3%	24.1%
		Buitenland	Count	126	61	22	209
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	70.8%	73.5%	57.9%	69.9%
			% of Total	42.1%	20.4%	7.4%	69.9%
		@GeenMening	Count	9	3	6	18
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	5.1%	3.6%	15.8%	6.0%
			% of Total	3.0%	1.0%	2.0%	6.0%
		Total		Count	178	83	38
		% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
		% of Total	59.5%	27.8%	12.7%	100.0%	
@GeenMening	In welk land zouden beide woningen moeten liggen? Tweede woning	Nederland	Count	1	2	3	6
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	14.3%	40.0%	6.7%	10.5%
			% of Total	1.8%	3.5%	5.3%	10.5%
		Buitenland	Count	5	3	9	17
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	71.4%	60.0%	20.0%	29.8%
			% of Total	8.8%	5.3%	15.8%	29.8%
		@GeenMening	Count	1	0	33	34
			% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	14.3%	.0%	73.3%	59.6%
			% of Total	1.8%	.0%	57.9%	59.6%
		Total		Count	7	5	45
		% within Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	
		% of Total	12.3%	8.8%	78.9%	100.0%	

Bijlage 5.14 – Kruistabel behorende bij subparagraaf 5.4.3

Hoe zouden deze moeten worden gesitueerd? Tweede woning				Kiest u voor een eengezinswoning of een appartement? Tweede woning			Total
				Eengezin swoning	Appartement	@Geen Mening	
Stedelijke ligging	Stel u heeft de mogelijkheid om, in plaats van uw huidige (1e en indien van toepassing 2e) woning, en binnen uw eigen financiële budget, twee nieuwe woningen te kopen hoe groot moeten beide woningen dan zijn? Tweede woning	Minder 50 m2	Count % of Total	0 ,0%	1 2,4%	0 ,0%	1 2,4%
		Tussen de 50 en 75 m2	Count % of Total	2 4,9%	2 4,9%	0 ,0%	4 9,8%
		Tussen de 75 en 100 m2	Count % of Total	1 2,4%	3 7,3%	1 2,4%	5 12,2%
		Tussen de 100 en 125 m2	Count % of Total	4 9,8%	10 24,4%	2 4,9%	16 39,0%
		Tussen de 125 en 150 m2	Count % of Total	3 7,3%	1 2,4%	1 2,4%	5 12,2%
		Tussen de 150 en 200 m2	Count % of Total	1 2,4%	4 9,8%	1 2,4%	6 14,6%
		Meer dan 200 m2	Count % of Total	0 ,0%	1 2,4%	0 ,0%	1 2,4%
		@GeenMening	Count % of Total	2 4,9%	0 ,0%	1 2,4%	3 7,3%
		Total	Count % of Total	13 31,7%	22 53,7%	6 14,6%	41 100,0%
		Landelijke ligging	Stel u heeft de mogelijkheid om, in plaats van uw huidige (1e en indien van toepassing 2e) woning, en binnen uw eigen financiële budget, twee nieuwe woningen te kopen hoe groot moeten beide woningen dan zijn? Tweede woning	Minder 50 m2	Count % of Total	1 ,3%	1 ,3%
Tussen de 50 en 75 m2	Count % of Total			11 3,7%	9 3,0%	5 1,7%	25 8,4%
Tussen de 75 en 100 m2	Count % of Total			28 9,4%	27 9,0%	13 4,3%	68 22,7%
Tussen de 100 en 125 m2	Count % of Total			38 12,7%	16 5,4%	8 2,7%	62 20,7%
Tussen de 125 en 150 m2	Count % of Total			48 16,1%	13 4,3%	4 1,3%	65 21,7%
Tussen de 150 en 200 m2	Count % of Total			23 7,7%	7 2,3%	3 1,0%	33 11,0%
Meer dan 200 m2	Count % of Total			13 4,3%	2 ,7%	1 ,3%	16 5,4%
@GeenMening	Count % of Total			16 5,4%	8 2,7%	4 1,3%	28 9,4%
Total	Count % of Total			178 59,5%	83 27,8%	38 12,7%	299 100,0%
@GeenMening	Stel u heeft de mogelijkheid om, in plaats van uw huidige (1e en indien van toepassing 2e) woning, en binnen uw eigen financiële budget, twee nieuwe woningen te kopen hoe groot moeten beide woningen dan zijn? Tweede woning			Tussen de 50 en 75 m2	Count % of Total	0 ,0%	1 1,8%
		Tussen de 75 en 100 m2	Count % of Total	0 ,0%	0 ,0%	7 12,3%	7 12,3%
		Tussen de 100 en 125 m2	Count % of Total	2 3,5%	2 3,5%	1 1,8%	5 8,8%
		Tussen de 125 en 150 m2	Count % of Total	0 ,0%	0 ,0%	1 1,8%	1 1,8%
		Tussen de 150 en 200 m2	Count % of Total	1 1,8%	0 ,0%	0 ,0%	1 1,8%
		Meer dan 200 m2	Count % of Total	2 3,5%	0 ,0%	0 ,0%	2 3,5%
		@GeenMening	Count % of Total	2 3,5%	2 3,5%	36 63,2%	40 70,2%
		Total	Count % of Total	7 12,3%	5 8,8%	45 78,9%	57 100,0%

Bijlage 5.15 – kruistabel behorende bij subparagraaf 5.4.3

In absolute aantallen de respondenten die voor de 1^e en 2^e woning aangeven welke woonoppervlak voor beide woning is gewenst. In geel gearceerd de respondenten die voor beide woningen hetzelfde woonoppervlak wensen

		Tweede woning							Geen mening	Totaal
		< 50 m ²	50 - 75 m ²	75 - 100 m ²	100 - 125 m ²	125 en 150 m ²	150 en 200 m ²	> 200 m ²		
Eerste woning	50 en 75 m ²	0	6	0	0	1	0	0	1	8
	75 en 100 m ²	1	6	14	4	3	2	0	0	30
	100 en 125 m ²	0	5	16	16	1	5	0	0	43
	125 en 150 m ²	0	6	16	20	16	2	0	1	61
	150 en 200 m ²	1	4	20	26	23	15	1	0	90
	>200 m ²	1	2	14	16	27	16	18	4	98
	Geen mening	0	1	0	1	0	0	0	65	67
	Totaal	3	30	80	83	71	40	19	71	397

Bijlage 5.16 – Kendall's tau-b correlatiecoëfficiënt bij hypothese 6

Kunt u een indicatie geven van uw <-hulp4%> netto maandinkomen? * Hoe groot mag de tweede woning zijn Crosstabulation

			Hoe groot mag de tweede woning zijn					Geen idee/geen voorkeur	Total
			Minder dan 75m ²	Tussen de 75 en 100m ²	Tussen de 100 en 125m ²	Tussen de 125 en 150m ²	Meer dan 150 m ²		
Kunt u een indicatie geven van uw <-hulp4%> netto maandinkomen?	Tussen de 2500 en 3000 euro	Count % within Hoe groot mag de tweede woning zijn	8 16.0%	10 11.1%	8 10.7%	4 6.8%	2 2.7%	2 4.2%	34 8.6%
	Tussen de 3000 en 3500 euro	Count % within Hoe groot mag de tweede woning zijn	15 30.0%	13 14.4%	15 20.0%	14 23.7%	8 10.7%	6 12.5%	71 17.9%
	Tussen de 3500 en 4000 euro	Count % within Hoe groot mag de tweede woning zijn	3 6.0%	21 23.3%	8 10.7%	8 13.6%	8 10.7%	8 16.7%	56 14.1%
	Tussen de 4000 en 4500 euro	Count % within Hoe groot mag de tweede woning zijn	5 10.0%	11 12.2%	9 12.0%	4 6.8%	10 13.3%	4 8.3%	43 10.8%
	Tussen de 4500 en 5000 euro	Count % within Hoe groot mag de tweede woning zijn	4 8.0%	8 8.9%	2 2.7%	7 11.9%	5 6.7%	2 4.2%	28 7.1%
	Meer dan 5000 euro	Count % within Hoe groot mag de tweede woning zijn	4 8.0%	11 12.2%	11 14.7%	8 13.6%	25 33.3%	7 14.6%	66 16.6%
	wil niet zeggen	Count % within Hoe groot mag de tweede woning zijn	11 22.0%	16 17.8%	22 29.3%	14 23.7%	17 22.7%	19 39.6%	99 24.9%
Total	Count % within Hoe groot mag de tweede woning zijn	50 100.0%	90 100.0%	75 100.0%	59 100.0%	75 100.0%	48 100.0%	397 100.0%	

Symmetric Measures

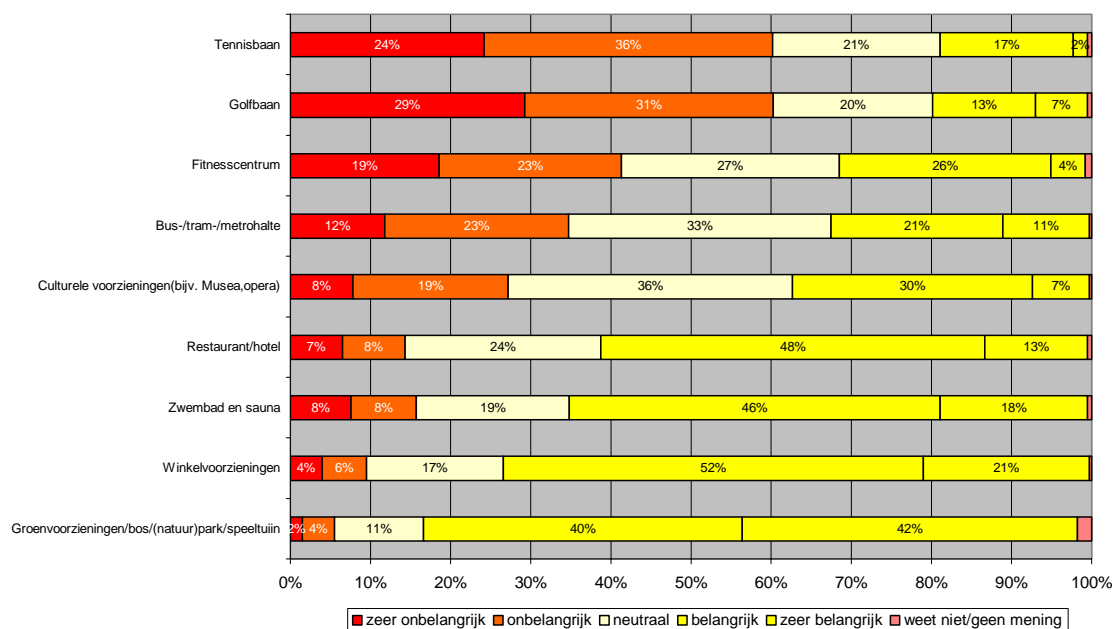
		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Kendall's tau-b	.154	.039	3.975	.000
N of Valid Cases		397			

a. Not assuming the null hypothesis.

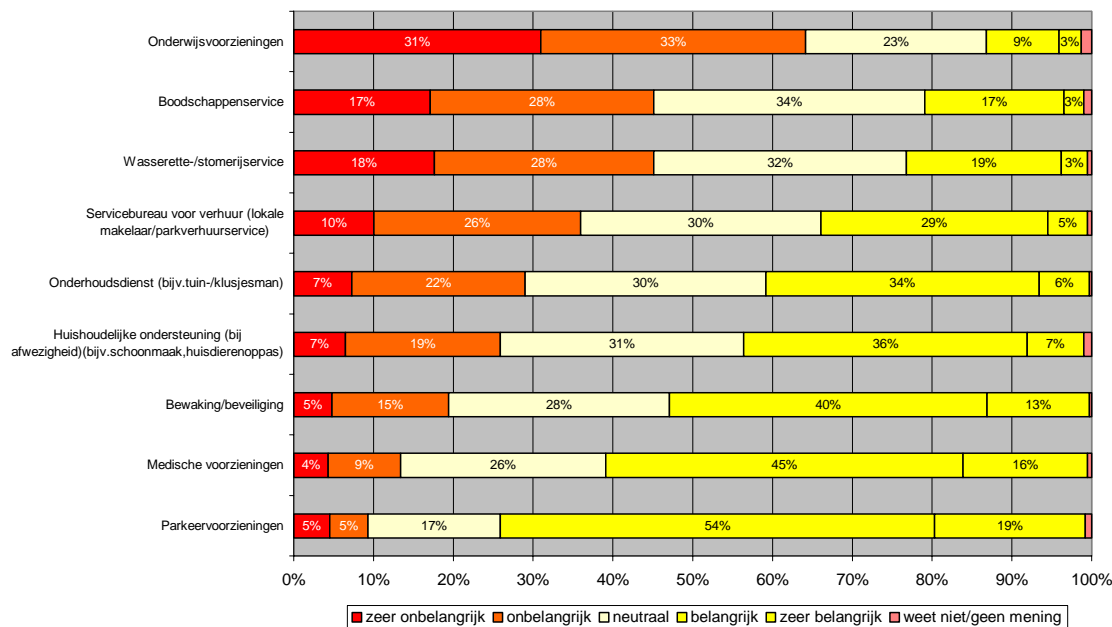
b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Bijlage 5.17 – Figuren bij subparagraaf 5.4.4

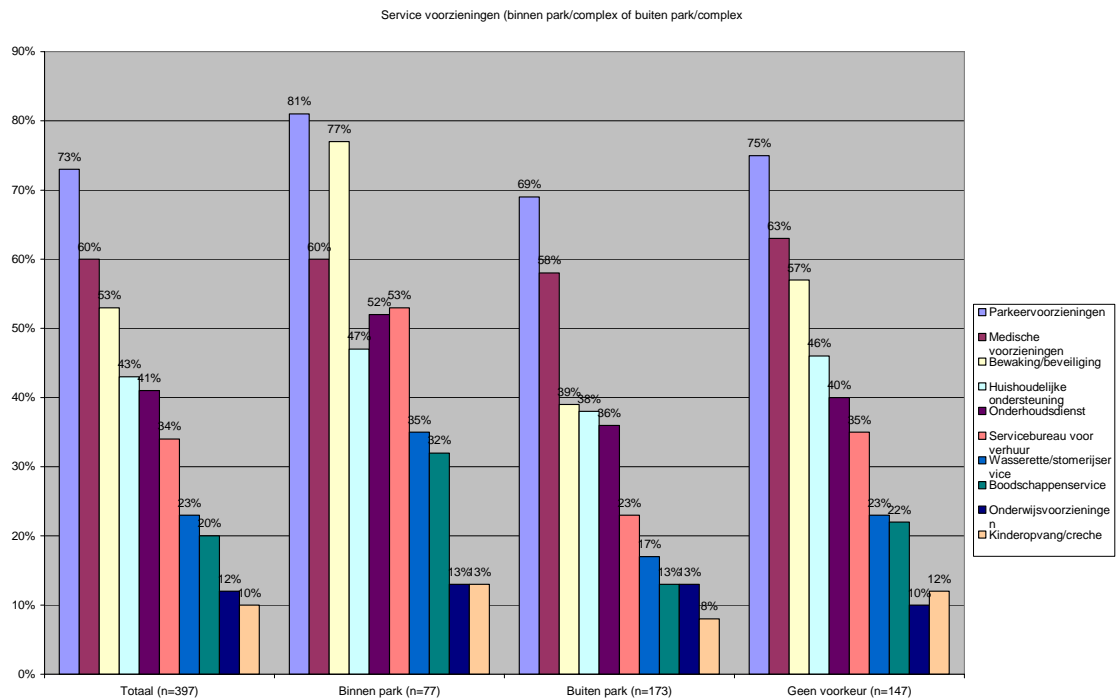
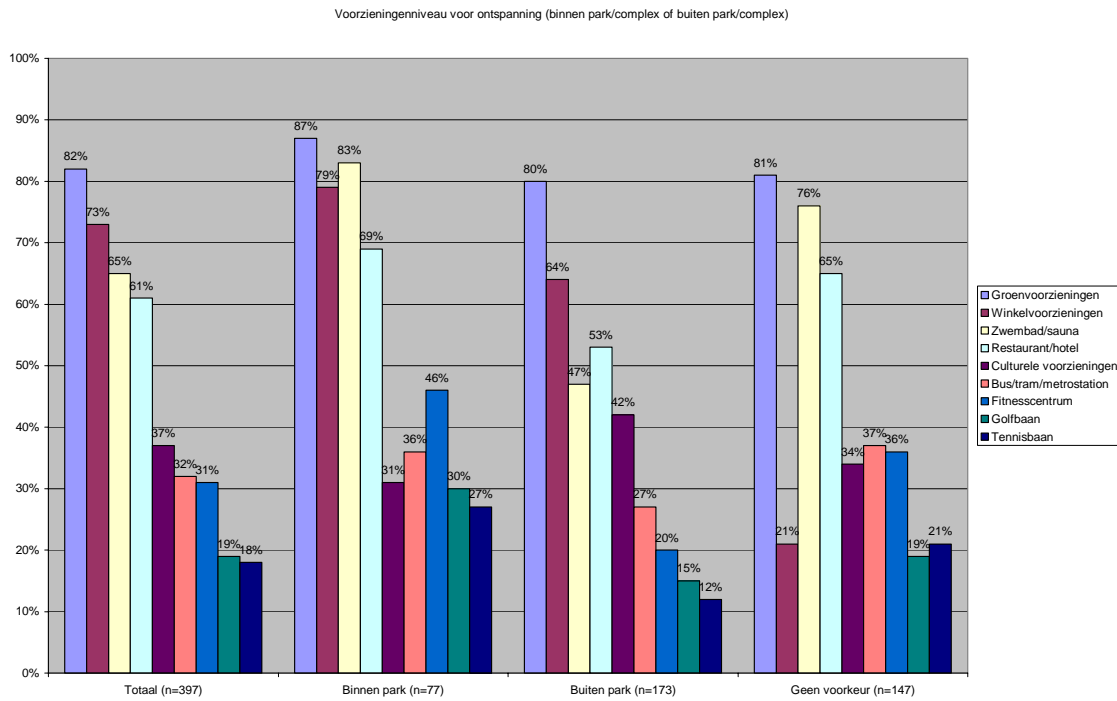
Belangrijke zaken (voor ontspanning) in de buurt van de tweede woning (n=397)

Belangrijke (aanvullende) diensten in de buurt van de tweede woning (n=397)

Bijlage 5.18 – Figuren behorende bij subparagraaf 5.4.4

Bijlage 5.19 – Kruistabel behorende bij subparagraaf 5.5.1

Kruistabel 1

Gaet u uw woning verhuren of is de woning voor eigen gebruik? * Jonge en oudere huishoudens Crosstabulation

			Jonge en oudere huishoudens			Total
			Jongere huishoudens t/m 40 jaar	Oudere huishoudens vanaf 41 jaar	Leeftijd niet gegeven	
Gaet u uw woning verhuren of is de woning voor eigen gebruik?	Vrijwel uitsluitend voor verhuur	Count	11	5	5	21
		% within Jonge en oudere huishoudens	6.7%	3.0%	7.7%	5.3%
	Zowel voor eigen gebruik als voor verhuur	Count	82	95	32	209
		% within Jonge en oudere huishoudens	50.3%	56.2%	49.2%	52.6%
	Vrijwel uitsluitend voor eigen gebruik	Count	62	63	18	143
		% within Jonge en oudere huishoudens	38.0%	37.3%	27.7%	36.0%
	@GeenMening	Count	8	6	10	24
		% within Jonge en oudere huishoudens	4.9%	3.6%	15.4%	6.0%
Total		Count	163	169	65	397
		% within Jonge en oudere huishoudens	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Kruistabel 2

Gaet u uw woning verhuren of is de woning voor eigen gebruik? * Leeftijd Crosstabulation

		Leeftijd						Total
		21 t/m 30 jaar	31 t/m 40 jaar	41 t/m 50 jaar	51 t/m 60 jaar	Ouder dan 60 jaar	Geen leeftijd opgegeven	
Vrijwel uitsluitend voor verhuur	Count	7	4	2	3	0	5	21
	% within Leeftijd	17.5%	3.3%	2.2%	4.6%	.0%	7.7%	5.3%
Zowel voor eigen gebruik als voor verhuur	Count	24	58	58	33	4	32	209
	% within Leeftijd	60.0%	47.2%	62.4%	50.8%	36.4%	49.2%	52.6%
Vrijwel uitsluitend voor eigen gebruik	Count	6	56	27	29	7	18	143
	% within Leeftijd	15.0%	45.5%	29.0%	44.6%	63.6%	27.7%	36.0%
@GeenMening	Count	3	5	6	0	0	10	24
	% within Leeftijd	7.5%	4.1%	6.5%	.0%	.0%	15.4%	6.0%
Count		40	123	93	65	11	65	397
% within Leeftijd		100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Bijlage 5.20 – Kruistabel behorende bij subparagraaf 5.5.2

		Wat zou de gemiddelde verblijfsduur per bezoek zijn?						Total	
		1 week of korter	1 tot 2 weken	2 tot 3 weken	3 tot 4 weken	Meer dan 4 weken	@Geen Mening		
Hoeveel keer per jaar bent u van plan in - keer per jaar	0	Count	1	0	0	0	0	0	1
		% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%
1	Count	0	3	1	1	5	1	11	
	% of Total	.0%	.8%	.3%	.3%	1.3%	.3%	2.8%	
2	Count	1	20	16	11	14	1	63	
	% of Total	.3%	5.0%	4.0%	2.8%	3.5%	.3%	15.9%	
3	Count	8	28	13	5	4	2	60	
	% of Total	2.0%	7.1%	3.3%	1.3%	1.0%	.5%	15.1%	
4	Count	10	39	21	4	5	2	81	
	% of Total	2.5%	9.8%	5.3%	1.0%	1.3%	.5%	20.4%	
5	Count	7	21	3	1	2	2	36	
	% of Total	1.8%	5.3%	.8%	.3%	.5%	.5%	9.1%	
6	Count	10	12	2	1	3	1	29	
	% of Total	2.5%	3.0%	.5%	.3%	.8%	.3%	7.3%	
7	Count	1	0	0	0	0	0	1	
	% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	
8	Count	3	5	1	1	0	0	10	
	% of Total	.8%	1.3%	.3%	.3%	.0%	.0%	2.5%	
10	Count	19	10	0	1	1	1	32	
	% of Total	4.8%	2.5%	.0%	.3%	.3%	.3%	8.1%	
12	Count	10	1	0	0	0	0	11	
	% of Total	2.5%	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	2.8%	
15	Count	4	0	0	0	0	0	4	
	% of Total	1.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	1.0%	
16	Count	0	0	0	0	1	0	1	
	% of Total	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	.0%	.3%	
20	Count	11	2	0	0	0	0	13	
	% of Total	2.8%	.5%	.0%	.0%	.0%	.0%	3.3%	
24	Count	1	0	0	0	0	0	1	
	% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	
25	Count	3	0	0	0	0	1	4	
	% of Total	.8%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	1.0%	
26	Count	1	0	0	0	0	0	1	
	% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	
30	Count	5	0	0	0	0	0	5	
	% of Total	1.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	1.3%	
40	Count	1	0	0	0	0	0	1	
	% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	
50	Count	1	1	0	0	0	0	2	
	% of Total	.3%	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.5%	
52	Count	1	0	0	0	0	0	1	
	% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	
60	Count	0	0	1	0	0	0	1	
	% of Total	.0%	.0%	.3%	.0%	.0%	.0%	.3%	
75	Count	1	0	0	0	0	0	1	
	% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	
100	Count	1	0	0	0	0	0	1	
	% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	
120	Count	1	0	0	0	0	0	1	
	% of Total	.3%	.0%	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	
180	Count	0	0	0	0	1	0	1	
	% of Total	.0%	.0%	.0%	.0%	.3%	.0%	.3%	
200	Count	0	0	0	0	2	0	2	
	% of Total	.0%	.0%	.0%	.0%	.5%	.0%	.5%	
300	Count	0	0	0	0	2	0	2	
	% of Total	.0%	.0%	.0%	.0%	.5%	.0%	.5%	
365	Count	0	0	0	0	2	0	2	
	% of Total	.0%	.0%	.0%	.0%	.5%	.0%	.5%	
vrijwel nooit	Count	4	2	1	0	3	8	18	
	% of Total	1.0%	.5%	.3%	.0%	.8%	2.0%	4.5%	
Total	Count	105	144	59	25	45	19	397	
	% of Total	26.4%	36.3%	14.9%	6.3%	11.3%	4.8%	100.0%	

Bijlage 5.21 – Bezoek per seizoen naar land en naar leeftijd huishouden behorende bij subparagraaf 5.5.3

\$Seizoen*Land Crosstabulation

			Nederland of buitenland			Total
			Nederland	Buitenland	Geen idee/ geen voorkeur	
In welk seizoen bezoekt u de 2e woning	Zomer	Count	72	151	7	230
		% within Land	90.0%	65.7%	63.6%	
	Herfst	Count	50	139	8	197
		% within Land	62.5%	60.4%	72.7%	
	Winter	Count	35	135	8	178
		% within Land	43.8%	58.7%	72.7%	
	Lente	Count	56	134	8	198
		% within Land	70.0%	58.3%	72.7%	
Total	Count	80	230	11	321	

Percentages and totals are based on respondents.

a. Group

\$Seizoen*Huishoudens Crosstabulation

			Jonge en oudere huishoudens			Total
			Jongere huishoudens t/m 40 jaar	Oudere huishoudens vanaf 41 jaar	Leeftijd niet gegeven	
In welk seizoen bezoekt u de 2e woning	Zomer	Count	101	96	33	230
		% within Huishoudens	80.2%	65.3%	68.8%	
	Herfst	Count	70	99	28	197
		% within Huishoudens	55.6%	67.3%	58.3%	
	Winter	Count	73	78	27	178
		% within Huishoudens	57.9%	53.1%	56.3%	
	Lente	Count	73	103	22	198
		% within Huishoudens	57.9%	70.1%	45.8%	
Total	Count	126	147	48	321	

Percentages and totals are based on respondents.

a. Group

Bijlage 5.22 – Bezoek per dagen naar subgroep land (NL-buitenland) en naar subgroep jonge – oudere huishoudens behorende bij subparagraaf 5.5.3

\$Dagen*Land Crosstabulation

			Nederland of buitenland			Total
			Nederland	Buitenland	Geen idee/ geen voorkeur	
Welke dagen van de week	maandag	Count	19	89	4	112
		% within Land	21.6%	65.9%	66.7%	
	dinsdag	Count	13	69	2	84
		% within Land	14.8%	51.1%	33.3%	
	woensdag	Count	12	70	2	84
		% within Land	13.6%	51.9%	33.3%	
	donderdag	Count	14	75	2	91
		% within Land	15.9%	55.6%	33.3%	
vrijdag	Count	60	120	5	185	
	% within Land	68.2%	88.9%	83.3%		
zaterdag	Count	76	129	6	211	
	% within Land	86.4%	95.6%	100.0%		
zondag	Count	75	128	6	209	
	% within Land	85.2%	94.8%	100.0%		
Total		Count	88	135	6	229

Percentages and totals are based on respondents.

a. Group

\$Dagen*Huishoudens Crosstabulation

			Jonge en oudere huishoudens			Total
			Jongere huishoudens t/m 40 jaar	Oudere huishoudens vanaf 41 jaar	Leeftijd niet gegeven	
Welke dagen van de week	maandag	Count	47	53	12	112
		% within Huishoudens	44.8%	53.0%	50.0%	
	dinsdag	Count	33	44	7	84
		% within Huishoudens	31.4%	44.0%	29.2%	
	woensdag	Count	33	43	8	84
		% within Huishoudens	31.4%	43.0%	33.3%	
	donderdag	Count	34	48	9	91
		% within Huishoudens	32.4%	48.0%	37.5%	
vrijdag	Count	84	84	17	185	
	% within Huishoudens	80.0%	84.0%	70.8%		
zaterdag	Count	96	95	20	211	
	% within Huishoudens	91.4%	95.0%	83.3%		
zondag	Count	98	93	18	209	
	% within Huishoudens	93.3%	93.0%	75.0%		
Total		Count	105	100	24	229

Percentages and totals are based on respondents.

a. Group

Bijlage 5.23 – Kendall's tau-b correlatiecoëfficiënt bij hypothese 7

In welke prijsklasse zoekt u de tweede woning? * Leeftijd Crosstabulation

			Leeftijd						Total
			21 t/m 30 jaar	31 t/m 40 jaar	41 t/m 50 jaar	51 t/m 60 jaar	Ouder dan 60 jaar	Geen leeftijd opgegeven	
In welke prijsklasse zoekt u de tweede woning?	100.000 euro of minder	Count	8	24	24	17	2	12	87
		% within Leeftijd	22.9%	23.8%	28.2%	27.0%	20.0%	23.1%	25.1%
	100.000 - 150.000 euro	Count	16	29	25	24	2	6	102
		% within Leeftijd	45.7%	28.7%	29.4%	38.1%	20.0%	11.5%	29.5%
	150.000 - 200.000 euro	Count	3	27	18	13	2	13	76
		% within Leeftijd	8.6%	26.7%	21.2%	20.6%	20.0%	25.0%	22.0%
	200.000 - 250.000 euro	Count	6	9	13	4	1	7	40
		% within Leeftijd	17.1%	8.9%	15.3%	6.3%	10.0%	13.5%	11.6%
	250.000 euro of meer	Count	2	12	5	5	3	14	41
		% within Leeftijd	5.7%	11.9%	5.9%	7.9%	30.0%	26.9%	11.8%
	Total	Count	35	101	85	63	10	52	346
		% within Leeftijd	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Kendall's tau-b	.068	.045	1.485	.138
N of Valid Cases		346			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Bijlage 5.24 – Kendall's tau-b correlatiecoëfficiënt bij hypothese 8

In welke prijsklasse zoekt u de tweede woning? * Kunt u een indicatie geven van uw netto maandinkomen? Crosstabulation

			Kunt u een indicatie geven van uw <%-hulp4%> netto maandinkomen?						Total	
			Tussen de 2500 en 3000 euro	Tussen de 3000 en 3500 euro	Tussen de 3500 en 4000 euro	Tussen de 4000 en 4500 euro	Tussen de 4500 en 5000 euro	Meer dan 5000 euro		wil niet zeggen
In welke prijsklasse zoekt u de tweede woning?	100.000 euro of minder	Count	9	29	13	7	4	5	20	87
		% within Kunt u een indicatie geven van uw <%-hulp4%> netto maandinkomen?	28.1%	43.3%	25.0%	17.1%	15.4%	8.6%	28.6%	25.1%
	100.000 - 150.000 euro	Count	14	22	15	17	5	11	18	102
		% within Kunt u een indicatie geven van uw <%-hulp4%> netto maandinkomen?	43.8%	32.8%	28.8%	41.5%	19.2%	19.0%	25.7%	29.5%
	150.000 - 200.000 euro	Count	5	10	13	6	8	18	16	76
		% within Kunt u een indicatie geven van uw <%-hulp4%> netto maandinkomen?	15.6%	14.9%	25.0%	14.6%	30.8%	31.0%	22.9%	22.0%
	200.000 - 250.000 euro	Count	1	3	9	6	6	5	10	40
		% within Kunt u een indicatie geven van uw <%-hulp4%> netto maandinkomen?	3.1%	4.5%	17.3%	14.6%	23.1%	8.6%	14.3%	11.6%
	250.000 euro of meer	Count	3	3	2	5	3	19	6	41
		% within Kunt u een indicatie geven van uw <%-hulp4%> netto maandinkomen?	9.4%	4.5%	3.8%	12.2%	11.5%	32.8%	8.6%	11.8%
	Total	Count	32	67	52	41	26	58	70	346
		% within Kunt u een indicatie geven van uw <%-hulp4%> netto maandinkomen?	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Kendall's tau-b	.174	.041	4.178	.000
N of Valid Cases		346			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Bijlage 5.25 – Kendall's tau-b correlatiecoëfficiënt bij hypothese 9

Hoe groot mag de tweede woning zijn * Kunt u een indicatie geven van uw <math>\leq</math>-hulp4% netto maandinkomen? Crosstabulation

			Kunt u een indicatie geven van uw $\leq$-hulp4% netto maandinkomen?							Total
			Tussen de 2500 en 3000 euro	Tussen de 3000 en 3500 euro	Tussen de 3500 en 4000 euro	Tussen de 4000 en 4500 euro	Tussen de 4500 en 5000 euro	Meer dan 5000 euro	wil niet zeggen	
Hoe groot mag de tweede woning zijn	Minder dan 75m2	Count % within Kunt u een indicatie geven van uw $\leq$-hulp4% netto maandinkomen?	8 23.5%	15 21.1%	3 5.4%	5 11.6%	4 14.3%	4 6.1%	11 11.1%	50 12.6%
	Tussen de 75 en 100m2	Count % within Kunt u een indicatie geven van uw $\leq$-hulp4% netto maandinkomen?	10 29.4%	13 18.3%	21 37.5%	11 25.6%	8 28.6%	11 16.7%	16 16.2%	90 22.7%
	Tussen de 100 en 125m2	Count % within Kunt u een indicatie geven van uw $\leq$-hulp4% netto maandinkomen?	8 23.5%	15 21.1%	8 14.3%	9 20.9%	2 7.1%	11 16.7%	22 22.2%	75 18.9%
	Tussen de 125 en 150m2	Count % within Kunt u een indicatie geven van uw $\leq$-hulp4% netto maandinkomen?	4 11.8%	14 19.7%	8 14.3%	4 9.3%	7 25.0%	8 12.1%	14 14.1%	59 14.9%
	Meer dan 150 m2	Count % within Kunt u een indicatie geven van uw $\leq$-hulp4% netto maandinkomen?	2 5.9%	8 11.3%	8 14.3%	10 23.3%	5 17.9%	25 37.9%	17 17.2%	75 18.9%
	Geen idee/geen voorkeur	Count % within Kunt u een indicatie geven van uw $\leq$-hulp4% netto maandinkomen?	2 5.9%	6 8.5%	8 14.3%	4 9.3%	2 7.1%	7 10.6%	19 19.2%	48 12.1%
	Total	Count % within Kunt u een indicatie geven van uw $\leq$-hulp4% netto maandinkomen?	34 100.0%	71 100.0%	56 100.0%	43 100.0%	28 100.0%	66 100.0%	99 100.0%	397 100.0%

Symmetric Measures

		Value	Asymp. Std. Error ^a	Approx. T ^b	Approx. Sig.
Ordinal by Ordinal	Kendall's tau-b	.154	.039	3.975	.000
N of Valid Cases		397			

a. Not assuming the null hypothesis.

b. Using the asymptotic standard error assuming the null hypothesis.

Bijlage 5.26 – Behorende bij subparagraaf 5.6.2

Harde zoekers

Zit er op dit moment overwaarde in uw woning? [overwaarde is het verschil tussen het bedrag aan hypotheek op uw woning en de huidige marktwaarde van uw woning]

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ja	206	84.1	84.1	84.1
Nee	39	15.9	15.9	100.0
Total	245	100.0	100.0	

Bent u van plan de overwaarde van uw woning nu of in de toekomst te gaan gebruiken?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ja	85	34.7	41.3	41.3
Nee	41	16.7	19.9	61.2
@GeenMening	80	32.7	38.8	100.0
Total	206	84.1	100.0	
Missing Vraag niet gekregen	39	15.9		
Total	245	100.0		

Zachte zoekers

Zit er op dit moment overwaarde in uw woning? [overwaarde is het verschil tussen het bedrag aan hypotheek op uw woning en de huidige marktwaarde van uw woning]

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ja	120	78.9	78.9	78.9
Nee	32	21.1	21.1	100.0
Total	152	100.0	100.0	

Bent u van plan de overwaarde van uw woning nu of in de toekomst te gaan gebruiken?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Ja	27	17.8	22.5	22.5
Nee	29	19.1	24.2	46.7
@GeenMening	64	42.1	53.3	100.0
Total	120	78.9	100.0	
Missing Vraag niet gekregen	32	21.1		
Total	152	100.0		

Bijlage 5.27 – Doel van de overwaarde subgroep jonge en oudere huishoudens behorende bij subparagraaf 5.6.2

\$Doel overwaarde*Huishoudens Crosstabulation

			Jonge en oudere huishoudens			Total
			Jongere huishoudens t/m 40 jaar	Oudere huishoudens vanaf 41 jaar	Leeftijd niet gegeven	
Doel van de overwaarde	het kopen van een andere (nieuwbouw)woning	Count % within Huishoudens	23 54.8%	16 32.7%	5 45.5%	44
	het verbouwen/renoveren van mijn huidige woning	Count % within Huishoudens	12 28.6%	5 10.2%	3 27.3%	20
	de aankoop van een (andere) tweede woning voor eigen gebruik	Count % within Huishoudens	16 38.1%	24 49.0%	4 36.4%	44
	de aankoop van een woning voor verhuur en belegging en deels eigen gebruik	Count % within Huishoudens	5 11.9%	13 26.5%	1 9.1%	19
	de aankoop van een woning voor verhuur en belegging	Count % within Huishoudens	4 9.5%	2 4.1%	0 .0%	6
	het beleggen in aandelen en/of obligaties en/of sparen	Count % within Huishoudens	0 .0%	4 8.2%	1 9.1%	5
	Total	Count	42	49	11	102

Percentages and totals are based on respondents.

a. Group

Bijlagen Hoofdstuk 6

Bijlage 6.1 – Opbouw gespreksstructuur ‘biresidentieel wonen’

Doelstellingen van de groepsdiscussie

In hoeverre bestaat er behoefte aan het bewonen van 2 nieuwe woningen

1. Introductie (10 minuten)

- Introductie van de discussieleider
- Achtergrond Onderzoeksonderwerp
- Toelichting doelstelling groepsdiscussie.
- Toelichting regels groepsdiscussie
  - men kan geen foute antwoorden geven
  - men mag het ergens mee oneens zijn
  - iedereen zijn mening is belangrijk
  - iedereen gaarne participeren aan de discussie
- Korte introductie respondenten
  - wie is men/waar woont men/wat voor werk doet men etc
  - hebben tweede woning/behoefte tweede woning

2. Motieven voor tweede woning (20 minuten)

- Functie eerste woning.
  - Rol van werk hierin/woont het hele gezin in beide woningen
- Functie tweede woning
  - Voor weekenden
  - Voor vakanties
  - Voor langere perioden
- Budgetverdeling; oftewel wat is de hoofdwoning/welk gedeelte mag dit van het budget uitmaken. Waarom deze verdeling (hiërarchie tussen woningen)

3. Locatie (15 minuten)

- Land eerste/tweede woning
- Regio
- Mate van stedelijkheid
- Afstand tussen eerste en tweede woning
- Wanneer is men over te halen voor een tweede woning in Nederland

4. Bi-residentiële concept (15 minuten)

U heeft de mogelijkheid om in plaats van uw huidige eerste en tweede woning en binnen uw eigen financiële budget, twee nieuwe woningen te kopen. Vindt u een dergelijk concept interessant:

- Waarom interessant
- Waarom niet interessant
- Heeft het zowel potentie voor 2 woningen in Nederland als voor 1 in Nederland en 1 in het buitenland

PAUZE (10 minuten)**4. Hoe moet het product tweede woning er uit zien (20 minuten)**

- Woning:
  - Bestaand/nieuwbouw (waarom; is er ook potentie voor andere optie)
  - Type woning (waarom?)
  - Grootte (in kamers)
  - Buitenruimte
- Omgeving:
  - Al dan niet op een complex (aan welke randvoorwaarden moet voldaan worden zodat wel voor een complex gekozen wordt)
  - Welke elementen het belangrijkste/doorslaggevend in de omgeving van een tweede woning:
    1. Klimaat
    2. Bos/strand etc.
- Voorzieningen belangrijk voor tweede woning:
  - Winkel
  - Zwembad/sauna/fitness
  - Cultuur
- Aanvullende diensten
  - Onderhoud
  - Bewaking
  - Medisch
  - Bewaking

5. Financiering/onderhoud (10 minuten)

- Eigen geld/hypotheek
- Verhuur van tweede woning (en waarom)
- Hoe ziet men het onderhoud van de tweede woning

6. Marketing/Verkoop (10 minuten)

- Zoekgedrag tweede woning
- In hoeverre betrokken willen worden bij bouw/ontwikkeling tweede woning
- Behoeft aan proefwoningen

7. Tot slot (10 minuten)

- Samenvatten van de uitkomsten
- Bedank iedereen en deel presentje uit
- Eventuele extra vragen door Bouwfonds laten beantwoorden

Bijlage 6.2 – Uitwerkingen groepsdiscussie

Aanpak en opzet

In de afsluitende vraag van de enquête is de respondenten gevraagd of zij deel willen nemen aan een groepsdiscussie ter verdieping van het onderwerp. Van de ruim 400 respondenten (N397 en N40) waren ongeveer 100 respondenten enthousiast. De selectie vond plaats op basis van opgeven postcodes van de respondenten. Aangezien de discussie plaatsvond in Rotterdam zijn de respondenten benaderd die in (de buurt van) Rotterdam woonachtig zijn. Het doel van de groepsdiscussie was een specifiek beeld te vormen van de verschillende motieven die Nederlandse huishoudens hebben om een tweede woning te kopen dan wel te huren. Er is getracht de achterliggende ideeën en motieven naar voren te brengen. Op deze wijze werd het mogelijk nieuwe inzichten te verkrijgen.

Een groepsdiscussie is een methode van kwalitatief onderzoek. Het gesprek wordt in een open structuur gevoerd tussen één of meer consultants en een aantal respondenten uit de doelgroep. Een zgn. checklist geeft de discussieleider de mogelijkheid het gesprek structuur te geven. Deze methodiek biedt de mogelijkheid om de deelnemers op elkaar te laten reageren en elkaar aan te vullen. Bovendien kan snel worden nagegaan of een opvatting door meer personen wordt gedeeld. Bij groepsinterviews bestaat echter de kans op vertekening van informatie en op beïnvloeding. De aanwezigheid van bepaalde personen kan de deelnemers terughoudend maken. Bovendien is er de moeilijkheid dat sommige aanwezigen de boventoon voeren (Kooiker, 2003).

USP Marketing Consultancy BV is verantwoordelijk geweest voor de afname van de groepsdiscussie. De groepsdiscussie vond op het hoofdkantoor van USP plaats op donderdag 14 december 2006. USP is een onderzoeksbureau dat sinds 1993 onderzoek verricht naar en adviseert rond vraagstukken op verscheidene vastgoedgerelateerde gebieden. De consultants van USP beschikken over een goed inzicht in groepsdynamische processen en hebben kennis van de diverse discussietechnieken.

USP heeft de enthousiaste respondenten benaderd en uitgenodigd. De groepsdiscussie bestond uit 10 deelnemers. De leeftijd van de deelnemers varieerden ca. tussen de 30 en 60 jaar. Op basis van de opbouw van de enquête heeft USP relevante gespreksonderwerpen/thema's aangeleverd gekregen. De gespreksstructuur van de groepsdiscussie staat in bijlage 6.1. De deelnemers werden begeleid en aangevoerd door Ronald Provoost, consultant bij USP. De deelnemers zaten allen in een grote gesprekskring en hebben ruim twee uur met elkaar gediscussieerd en de verschillende thema's besproken. Tussendoor was er een korte pauze. Via een videoscherm kon de discussie in een andere ruimte worden gevolgd. Met behulp van zelfgemaakte aantekeningen, aantekeningen van USP en discussie op videoband is het verslag van de groepsdiscussie tot stand gekomen.

Resultaten groepsdiscussie

Uit de groepsdiscussie zijn aan de hand van de verschillende thema's diverse interessante zaken naar voren gekomen. De relevante punten worden besproken. De motieven van de huishoudens om een tweede woning te gebruiken zullen als eerste worden behandeld. Aansluitend volgen de andere thema's; locatiekeuze, locatie-omgevingskenmerken, bestaande bouw of nieuwbouw, kopen en verhuren of huren, een woning op een park of een solitaire woning, een nieuw concept en marketing en zoekkanalen.

Een tweede woning

Na de introductieronde, waarin iedereen de gelegenheid kreeg zich even kort voor te stellen, is de discussiegroep leider ingegaan op de 'waarom-vraag'. Veel Nederlanders

hebben een eigen koopwoning en een groeiende groep heeft daarnaast ook nog eens (behoefte aan) een tweede woning. Waarom wil men twee woningen bewonen? Beide woningen hebben veelal ieder een eigen functie. De eerste woning wordt voornamelijk als hoofdwoning gezien waar merendeel van de tijd wordt gewoond. Onder de deelnemers wordt de tweede woning voornamelijk gezien als vakantieverblijf. Een plek voor vakantie waar men kan ontspannen. Enkele deelnemers zijn op zoek naar een tweede woning in bijvoorbeeld de Ardennen, anderen zijn in bezit van een tweede huis in Italië of Griekenland. De tweede woning wordt voornamelijk gezien als:

- een plek voor de vakantie
- recreatie
- ontspanning
- en belegging

Geen van de deelnemers verkeert in, of herkent een situatie waarin beide woningen evenveel bewoond worden, op één deelnemer na. Zij is op zoek naar een tweede woning in Duitsland en zou, mede door haar flexibele baan, gerust op twee locaties tegelijk kunnen wonen en werken.

Een tweede belangrijk koopmotief voor de deelnemers is belegging. In het bijzonder de jongere deelnemers, enkele met kinderen, zien de woning tevens als beleggingsobject. Volgens een deelnemer worden de recreatiewoningen op een park vaak aangeboden inclusief een huurgarantie. Dit is vaak een aantrekkelijke manier om én een tweede woning te bezitten voor eigen gebruik én daarnaast rendement te ontvangen, weliswaar op de langere termijn. De (economische) ontwikkeling van een buurt of land is van invloed op het rendement van de belegging en wordt door de deelnemers in de gaten gehouden. Om een goed rendement te verkrijgen wil de tweede woningeigenaar zekerheid hebben over de ontwikkeling van de omgeving.

De groep is van mening dat het gebruikersmotief belegging en/of wonen mede afhankelijk is van de levensfase waarin men verkeert. Jonge mensen met of zonder kinderen hebben vaak minder tijd om de tweede woning frequent te bezoeken. Oudere mensen die bijna met pensioen gaan of reeds gepensioneerd zijn daarentegen wel. De meeste deelnemers zien in een jonge(re) levensfase de tweede woning meer als belegging. Wanneer men dan ouder wordt kan men ervoor kiezen de tweede woning frequenter te bezoeken om wellicht op termijn de tweede woning permanent te gaan bewonen. Volgens de deelnemers is het bezit van een tweede woning op een park niet het ultieme doel. Het is eerder een opstapje náár het ultieme doel, een eigen solitaire tweede woning. De tweede woning moet voor sommige deelnemers echt een tweede "thuis" worden. Enerzijds moet het vakantiegevoel kunnen worden ervaren, anderzijds moet het ook een plek zijn waar men zich thuis voelt. Er wordt een emotionele waarde aan de tweede woning toegekend.

Nederland of buitenland

Het buitenland heeft de voorkeur onder de deelnemers. Wat mist Nederland dat men een tweede woning over de grenzen wenst? Er zijn verschillende zaken opgenoemd die de voorkeur voor het buitenland onderbouwen:

- zon
- zee
- rust
- sfeer
- mensen
- leven
- mentaliteit
- geur

Belangrijkste reden om voor het buitenland te kiezen is het klimaat. "Nederland is a-tropisch, als je echt op vakantie bent, dan wil je ook niet nog eens het slechte Nederlandse klimaat beleven." Warme landen als Griekenland, Frankrijk of Italië zijn erg populair. Ander belangrijk element is de cultuur. "Het is fijn om op te kunnen gaan in een andere cultuur". Wel moet de taalbarrière overbrugbaar zijn. De keuze, voor altijd weg uit Nederland, is geen optie. Men houdt graag "iets" aan in Nederland. Dit zou een klein appartement kunnen zijn dat gekocht of gehuurd wordt. Een van de deelnemers geeft ook aan dat het opgebouwde pensioen (in Nederland) zal vervallen wanneer definitief naar het buitenland wordt verhuisd. Dit is voor velen geen optie.

Stedelijke of landelijke omgeving

Het landelijke gebied heeft de voorkeur. De deelnemers zijn van mening dat de stadsdrukke kan worden opgezocht wanneer daar behoefte aan is. Huidige vliegtarieven zijn dusdanig laag dat tal van steden fysiek en financieel dichterbij zijn gekomen. Een tweede woning in één stad wordt niet aantrekkelijk gevonden. Men is juist opzoek naar een rustige omgeving die als vakantiebasis dienst kan doen. Aanwezigheid van winkels en horeca is wel belangrijk. Er moet wel binnen een acceptabele afstand boodschappen kunnen worden gedaan. Een vliegveld wordt ook als belangrijke voorziening gezien. De keuze tussen een stedelijke- of landelijke omgeving is volgens de deelnemers eveneens mede afhankelijk van de wijze van leven en de levensfase waarin men verkeert.

Nieuwbouw of bestaande bouw

De deelnemers die in bezit zijn van een tweede woning hebben deze in bestaande toestand gekocht. De zoekers van een tweede woning zijn zowel geïnteresseerd in nieuwbouw als bestaande bouw. De deelnemers zien als groot voordeel van een nieuwe woning is dat deze meestal meteen kan worden bewoond en dat er geen reparaties en andere zaken moeten worden geregeld. Een nieuwbouwwoning kan daarnaast meestal meteen verhuurd worden. Een van de deelnemers merkt op dat de koopprijs van een nieuwe woning (op een park) vaak lager ligt dan een bestaande woning. Hierdoor is een tweede woning eerder financieel haalbaar naast het feit dat deze parkwoningen vaak een onderhoudservice hebben. Wanneer een bestaande woning (ouder dan 10jaar) deels wordt verhuurd zal de huurprijs meestal lager liggen omdat deze gedateerd is.

Inspraak bij de nieuwbouw heeft zeker toegevoegde waarde. Wanneer de koopprijs acceptabel is, wordt een turnkey oplevering ook gewaardeerd. Wat betreft bestaande bouw kan de romantische droom van een tweede woning worden verstoord wanneer men onverhoopt tegen allerlei technische en complexe bouwproblemen oploopt. Nieuwbouw is dan eerder een goede oplossing aldus de deelnemers.

Tevens zijn ze van mening dat een Nederlandse ontwikkelaar uitkomst zou kunnen bieden mits zij op een geschikte locatie woningen aanbiedt. De rol van de ontwikkelaar kan "ontzorgen". De ontwikkelaar is bekend met:

- overheidsprocedures
- heeft kennis van de lokale regelgeving
- regelt de financiering
- weet om te gaan met taalbarrières en moeilijke onderhandelingsmethoden

Hier zijn natuurlijk extra kosten aan verbonden maar enkele deelnemers zijn bereid voor dergelijke voordelen te betalen. Daarnaast heeft de ontwikkelaar de mogelijkheid de nazorg op zich te nemen. Zaken als een onderhoudservice, schoon- en verhuurservice zouden zij ook kunnen aanleveren.

Eigendom en verhuren, huren, solitair of op een park

Groot voordeel van een tweede woning kopen vindt de groep dat deze juridisch en economisch eigendom wordt en dat men zeggenschap over de woning heeft. De woning deels verhuren is een goede oplossing om hypotheeklasten en andere bijkomende kosten te dekken. Andere kant van de medaille zijn zorgen rondom de verhuur van de eigen woning. Dit zou eventueel uitbesteed kunnen worden aan een lokale makelaar maar dat brengt weer extra kosten met zich mee. Een oplossing wordt geboden door de woningparken aldus enkele deelnemers. Hier wordt de mogelijkheid aangeboden om de woning zowel te verhuren als te onderhouden. In Nederland wordt soms een huurgarantie aan de koper verstrekt, dit zien enkele deelnemers als een voordeel. Op deze wijze wordt het rendement namelijk gegarandeerd.

Toch vinden veel deelnemers dat de charme van het buitenverblijf teniet wordt gedaan wanneer men op een vakantiepark verblijft. Het cultuurelement in het buitenland wordt verstoord door de vele toeristen en medelanders. Dan kiezen ze liever voor een woning in een typisch idyllisch dorpje waar je als bezoeker op kan gaan in de cultuur.

Het alternatief van kopen is huren. Een gekochte tweede woning beperkt de mogelijkheden om andere vakantiebestemmingen te bezoeken aldus enkele deelnemers. Wanneer men een appartement of huisje huurt dan kan men alle kanten op. Onderhoudverplichtingen en andere administratieve rompslomp zijn er niet. Aan de andere kant wordt huren gezien als het weggooien van geld.

Een nieuw concept

Geen van de deelnemers zou zijn of haar eigen eerste woning willen inwisselen voor een andere woning. In ieder geval wil niemand ruimte of kwaliteit van de eerste woning inleveren om een tweede woning te kunnen bewonen. De enkele tweede woning bezitters uit de groep hebben hun tweede woning destijds gekocht omdat bijvoorbeeld de eerste woning "vol en af" was. Een ander argument was kapitaal dat vrijkwam en kon worden geïnvesteerd.

De tweede woning wordt duidelijk gezien als een extra woning voor erbij en niet als wisselwoning met de hoofdwoning. Een tweede woning voor door de weeks zou voor velen niet werken omdat dit te onrustig is, men moet teveel heen en weer reizen. Een typische werkwoning voor de partner wordt ook niet als aantrekkelijk gezien. Dit komt omdat partners elkaar te weinig kunnen zien. Frequent pendelen tussen twee woningen wordt als onpraktisch gezien. Kinderen, gebondenheid aan het werk en het sociale leven versterken deze mening.

Kort gezegd wordt de tweede woning binnen de groep voornamelijk gezien als (1) vakantiewoning, (2) belegging en heeft de tweede woning een (3) oude dag functie. Hiermee bedoelt de groep dat de woning in eerste instantie wordt aangekocht als tweede woning voor recreatie en vakantie. Wanneer men ouder wordt en minder of geen werkverplichtingen meer heeft dan kan men ervoor kiezen zich permanent in de tweede woning te vestigen. Als dan naar het buitenland verhuisd wordt, moet er wel een woning in Nederland worden aangehouden, koop of huur, aldus de groep.

Marketing en zoekkanalen

Het internet is de belangrijkste informatiebron die wordt geraadpleegd in de zoektocht naar een tweede woning. Sommige deelnemers zijn van mening dat het inschakelen van een lokale makelaar in het buitenland de hoogte van de koopsom negatief beïnvloed. Als buitenstaander betaal je veelal toeristische prijzen in plaats van de lokale prijzen voor een koopwoning. Door de gebrekkige kennis van de taal is het vaak moeilijk om op een heldere en eerlijke manier te onderhandelen. Men is veelal niet bekend met de lokale en nationale regel- en wetgeving.

Eén van de deelnemers geeft aan dat bij de aankoop van een tweede woning in het buitenland het zeer belangrijk is te investeren in de mensen uit de buurt. Door te investeren in de lokale economie, waar lokale ondernemers ook beter van worden, creëert een woningeigenaar goodwill. Als buitenstaander moet je toch integreren. Een taal cursus terplekke kan ook uitkomst bieden om meer mensen te leren kennen. Een goed betrouwbaar netwerk van kennissen en lokale vrienden brengt veel positieve voordelen met zich mee.

Typische tweede woningmagazines en het bezoeken van beurzen (Second Home Beurs) zijn eveneens goede zoekwijzen. Wanneer een Nederlandse ontwikkelaar op aantrekkelijke locaties nieuwe woningen zou aanbieden in kleine woonvolumes (tussen de lokale bevolking) dan is dat wellicht een interessante mogelijkheid. Deze interesse kan versterkt worden wanneer de woningzoeker in het buitenland een tweede woning zoekt en moeilijk wegwijs kan worden in het lokale doolhof van makelaars en andere woningaanbieders.

Filename: Bijlagen Master thesis - Biresidentialiteit - Een
onderzoek naar (toekomstige) huishoudens met tw
Directory: E:
Template: X:\Data\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dot
Title: Bijlagen
Subject:
Author: R. Uylings
Keywords:
Comments:
Creation Date: 5/8/2007 12:22:00 PM
Change Number: 2
Last Saved On: 5/8/2007 12:22:00 PM
Last Saved By: R. Uylings
Total Editing Time: 1 Minute
Last Printed On: 8/20/2007 12:03:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 60
Number of Words: 14.812 (approx.)
Number of Characters: 84.430 (approx.)